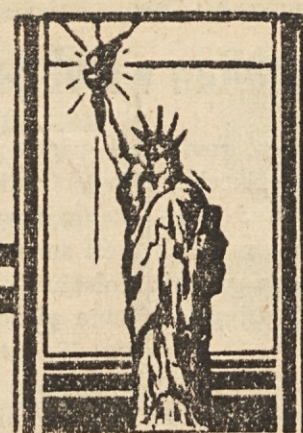

Sovjeti nimajo nobene
možnosti izsiljevanja

Preds. Eisenhower je mnenja, da je vojaška moč Zdr. držav tolikšna, da Sovjeti-ja nima nobene možnosti izsiljevanja Zahoda.

WASHINGTON. — Eisenhower je opozoril javnost na uspešno tekmo Združenih držav s Sovjetsko zvezo v razvoju in izdelavi vodljivih izstrelkov in medcelinskih raket. Poudaril je, da so oborožene sile Združenih držav tolikšne in take vrste, da bi svobodni svet preplašila z grožnjami k popuščanju v mednarodni politiki.

Po nedavni izjavi obrambnega tajnika Sovjetija nima nad 10 medcelinskih raket sposobnih za uporabo. Toliko jih bo imela tudi Amerika. Zadnja dva uspešna preskusa medcelinske rakete "Atlas" sta pokazala, da bo ta v kratkem lahko izročila rednim vojaškim enotam.

Tudi "Polaris", s katero bodo opremljene naše atomske podmornice, je že tako daleč, da bo koncem prihodnjega leta lahko v redni vojaški uporabi. Vodljiva izstrelka "Thor" in "Jupiter", ki imata podoben doimet kot "Polaris", sta že nekaj mesecev v rednih vojaških enotah. "Thor" je na oporiščih v Veliki Britaniji, "Jupiter" pa bo skoro poslan v Italijo.

Nekateri strokovnjaki trdijo, da so Združene države Sovjetijo v pogledu raket že skoro ujele, čeprav so se resno lotile njihove izdelave šele l. 1954, med tem, ko Rusi delajo na tem že vse od leta 1945.

Grivas proti dogovoru
o neodvisnosti Cipra

ATENE, Gr. — Gen. Grivas, ki je vodil ciprske Grke v borbi proti Angležem za združitev otoka z Grčijo, je izjavil, da ne mara imeti nič skupnega z dogovorom o ureditvi Cipra, ki so ga sklenile Grčija, Turčija in Vel. Britanija ob soglasju nadškofa Makarija. Grivas je izjavil, da njega glede dogovora ni nihče vprašal za mnenje.

Po dogovoru postane Ciper neodvisna država, ki se ne sme združiti ne z Grčijo ne s Turčijo. Turška manjšina na otoku ima z ustavo in pogodbo tko zavarovane svoje narodne in kulturne pravice, Angleži pa ohranijo na otoku svoja vojaška oporišča.

Grivas je še vedno na stališču, da naj se Ciper združi z Grčijo. Nadškof Makarij je njemu in drugim Grkom v Grčiji svetloval, naj se brigajo za svoje stvari, Ciper pa naj "puste v miru".

VARŠAVA, Polj. — Prihod podpredsednika Nixona v prestolnico je pričakalo nad četrt milijona ljudi, ki so ameriškega gosta navdušeno pozdravljali.

Novi grobovi

Herman W. Ennemoser
V petek zvečer je nagloma umrl doma na 1018 E. 63 St. Herman W. Ennemoser, star 54 let, zaposlen pri Cleveland Cartage Co. Tukaj zapuša ženo Faye, sinova Jamesa in Williama, hčeri Katherine Zatezalo in Lucille Zimmerly, več vnukov, brata Leona in Edwarda, sestre Emelia Bush, Katherine Ponsart in Mary Gibson. Pogreb bo jutri popoldne ob enih iz Zakrajškovega pokopališča Lakeview.

Joseph Spenko

V petek popoldne je umrl dobro znani rojak, 83 let stari Joseph Spenko s 16202 Huntmere Ave., doma s Podgore pri Dolu ob Savi, od koder je prišel v Ameriko l. 1906. Do l. 1946, ko je stopil v pokoj, je bil zaposlen pri Brown Engineering. Zapustil je ženo Mary, otroke Mrs. Mary Durn, Mrs. Josephine Zurec, Franka (Waukegan, Ill.), Juliusa (Cincinnati, O.) in Mrs. Helen Mrvar, sedem vnukov in sedem pravnukov, brata Petra v Jugoslaviji in več drugih sorodnikov. Pokojni je bil član društva WOW Camp 159. Pogreb bo jutri zjutraj iz Mary A. Svetek pokopališča v cerkev Marije Vnebovzete, nato pa na Kalvarijo.

Francis Marie Prostor

V Euclid Glenville bolnišnici je umrla po dolgi bolezni 51 let stara Frances Marie Prostor, po prejšnjem Salmick, z 876 E. 237 St., roj. v Clevelandu. Zapustila je moža Johna Jr., sestre Mrs. Irene Hoecevar, Mrs. Genevieve Urac (Kalf.) in Mrs. Elizabeth Kapel, brate Franka, Avgusta in Geralda ter mater Frances Salmick. Bila je članica društva V boj št. 53 SNPJ. Pogreb bo jutri zj. ob osmih iz Mary A. Svetek pokopališča v cerkev sv. Kristine ob devetih, nato na All Souls pokopališče.

Jennie Kerch

Po daljšem bolehanju je na svojem domu na 1034 E. 72 St. umrla 71 let stara Jennie Kerch, roj. Bartol, prej por. Dimic, doma v Loškem potoku, od koder je prišla l. 1910. Tukaj zapuša moža Johna, hčeri Jennie Gross in Ann Vojack ter štiri vnuke. Sin Michael Dimic je padel v drugi svetovni vojni. Bila je članica Društva Marije Magdalene št. 162 KSKJ, Društva Sree Marije (staro) in Pod. št. 25 SZZ. Pogreb bo v sredo zj. iz železovega pokopališča v St. Clair Ave. Čas še ni določen.

Marie Harasenchek

Včeraj je umrla v Doctors bolnišnici 75 let stara Mrs. Marie Harasenchek, prej por. Kattler, z 1086 E. 68 St., doma v Romuliji, od koder je prišla pred 47 leti. Zapustila je sinove Johna, Carla, Edwarda in Roberta Kattler, 11 vnukov in 3 pravnuke. Pogreb bo v sredo zj. ob devetih iz Zak. pokopališča v cerkev sv. Frančiška ob 9:30, nato na Kalvarijo.

Izraelci se ne boje Naser-jevih groženj

JERUZALEM. — V krogih izraelske vlade trdijo, da je edini cilj Naserjevih groženj v njegovih zadnjih govorih ugotoviti svoj položaj v arabskem svetu, kjer je protijudsko razpoloženje še vedno močno.

Na izraelskih mejah je to poletje tiho in mirno kot že dolgo ne in izraelski vojaški krogi trdijo, da ni nikakih znakov za kakšno izpade.

Ameriška vojaška oporišča bodo ostala,
dokler ne bo konca sovjetskih groženj!Truman poziva vlado
k odločnosti do ZSSR

Bivši predsednik Harry Truman je pozval v članku, objavljenem v NYT, Združene države, naj nastopijo z vsoto odločnosti proti vsakemu sovjetskemu pritisku.

NEW YORK, N. Y. — Sedanjnik razgovorov s Sovjetsko zvezo naj nam bi po besedah bivšega predsednika Trumana služil kot zgled, da nam neodločnost in omahovanje v odnosih do Hruščeva prinašata le nove težave.

Truman trdi v New York Times objavljenem članku, da se je mogoče stalnemu pritisku Kremlja na svobodni svet uspešno upreti le s trdno odločnostjo. Videz, da prosimo za mir ali poskus obrniti se na ruski narod preko glav njegove vlade nam ne moreta prinesiti nobene koristi, ker ruski narod nima v diktaturi nobene besede in ga ta drži tudi v popolni temi glede Združenih držav in položaja v svetu.

Položaj, ki je že sedaj slab, utede postati še slabši, pravi Truman, če bo Hruščev dobil vtis, da je Zahod slab, zmešan in razdeljen.

Velika porota sklicana
za preiskavo — "lobby"

COLUMBUS, O. — Guv. DiSalle in vodnika obeh zbornic državne zakonodaje so se spoznameli, naj velika porota najprej preišče, koliko je resnice na tem, da bi "podporniki" posameznih skupin in interesov plačevali za člane zakonodaje v Columbusu hotelske račune in jim nudili druge "ugodnosti" z namenom, da bi ti glasovali za zakone, ki bi bili v korist "teh interesov", ali pa proti njim, če bi jim bili škodljivi.

Po vesteh dela časopisja, naj bi bila baje v to zadevo zapletena tudi neka lepa ločenka, ki da je bila na uslugo nekaterim predstavnikom ljudstva v zakonodaji.

Če bo preiskava zbrala kake dokaze proti posameznim članom zakonodaje, bo guverner sklical na posebno zasedanje, da o tem razpravlja.

Radarske postaje za hišno
vporabo

WASHINGTON, D. C. — Tehnikom naše armade se je posredilo, da so skonstruirali izredno majhno, zato pa nič manj občutljivo radarsko postajo. Postaja "sliši in vidi" tudi sredi temne noči ali goste megle vsak šum in vsako premikanje človeškega telesa na daljavo 600 jardov.

Tanke ali vojaške automobile opazi na daljavo 10 milj, naj bo tema ali megla še tako velika. Radarska postaja je menda še tako daleč občutljiva, da loči moške korake od ženskih.

Strokovnjaki naše armade pravijo, da bodo take male radarske postaje dejansko onemogočile fronte v starem smislu, kjer so bili okopi obeh sovražnikov včasih oddaljeni še manj kot 100 metrov.

Iz slov. naselbin

WEST ALLIS, Wis. — V bolnišnici je umrl 20. julija 60 let stari Anton Ujčič z Velikega Brda pri Ilirski Bistrici, v Ameriki od l. 1921. Zapustil je ženo in brata (v Barbertonu), v starem kraju pa brata in sestro.

Dne 23. julija je umrla v Fontani, Calif., Uršula Svete (Bolskar). Pokopali so jo tod, kjer žive njeni otroci.

CHICAGO, Ill. — Dne 26. julija je preminul na posledicah srčne kapi 45 let stari Frank Primozich. Zapustil je ženo, tri hčere, starše in več drugih sorodnikov.

Bilijon v bondih za
gradnjo avtovelecest

Finančni odbor Predstavniškega doma odklonil predloženi predlog za povišanje davka na gasolin.

WASHINGTON. — Predsednik Eisenhower je te dni predložil Kongresu, naj zviša zvezni davek na gasolin za en cent in pol čes, da s sedanjimi sredstvi ni mogoče kriti tekočih izdatkov za gradnjo avtovelecest po vsej deželi, kot je bila pred nekaj leti določena. Kljub temu, da je Kongres svaril, da bo treba gradnjo močno omejiti ali ponekod celo prekiniti, če njegov predlog ne bo sprejet je finančni odbor Predstavniškega doma predlog odklonil.

Odbor je predložil, naj zvezna vlada financira gradnjo velecest s pomočjo izdaje bondov v višini enega bilijona dolarjev, ki naj bi se kasneje izplačali iz sredstev zveznega fonda za gradnjo avtovelecest.

Zvezna vlada za izdajo bondov ni posebno vneta, ker se boji, da bi pospeševala inflacijo in na drugi strani ovirala prodajo drugih zveznih vrednostnih papirjev.

Eisenhower imenoval
odbor za razorožitev

WASHINGTON. — Predsednik Eisenhower je imenoval poseben odbor, ki naj skuša najti osnovo za mednarodno razorožitev za slučaj morebitne obnove zadevnih razgovorov s Sovjetsko zvezo. Za predsednika odbora je bil imenovan Charles A. Coolidge, odvetnik iz Bostona.

Razorožitvena pogajanja med Zahodom in Vzhodom so vodili pred leti v Združenih narodih, nato na konferenci v Londonu, toda brez posebnega uspeha. Odbor pri Združenih narodih vzhodni blok bojkotira, ker ni bil sestavljen po njegovi volji.

Kasem obdolžil rdeče

BEIRUT, Lib. — Predsednik vlade Iraka gen. Kasem je obdolžil komuniste, da so pripravljali za 14. julij upor v vseh večjih mestih Iraka.

Na ta dan je prišlo do upora dejansko samo v Kirkuku.

Vlada je zaradi tega izdala ukaz, s katero prepoveduje vojaško organizacijo komunistov "Sila ljudskega odpora".

Podpredsednik Richard Nixon je v svojem govoru ob
koncu obiska v Sovjetski zvezi, ki sta ga prenašala
sovjetski radio in televizija, dejal, da
bodo ameriška vojaška oporišča okoli Sovjetske
zveze ostala, dokler "ne bosta strah in sum,
ki sta pripravila nas in naše zaveznike do
podvzelja mer za skupno obrambo, odstranjena". —
Nixon na Poljskem.

MOSKVA, ZSSR. — Tekom obiska v Sovjetski zvezi so Nixona sam predsednik sovjetske vlade Hruščev, pa tudi vrsta drugih spraševali o ameriških vojaških oporiščih na tujih tleh in o njihovem smislu in potrebi. Hruščev je javno zahteval njihovo ukinitve, če so Združene države res za ohranitev svetovnega miru. V govoru ob koncu svojega obiska je Nixon povedal jasno, čemu so ta oporišča nastala in poudaril, da jih Združene države ne mislijo opustiti, dokler bo Sovjetija grozila svobodnemu svetu z nasilnim uvajanjem komunizma. Prav to nasilje je bilo tudi vzrok za njihov nastanek.

Podpredsednik je tekom svojega govora razkril, da je Hruščev ponovil v razgovorih, ki sta jih imela, trditev, da bodo vnuki sedaj živeli pod kapitalizmom, da mi ne poskušamo in ne bomo poskušali nikomur vsiliti našega načina življenja. Prepričani smo, da imate tako vi, kot vsa druga ljudstva na svetu, pravico izbrati si tak gospodarski in politični sistem, ki najboljše odgovarja vašim posebnim potrebam.

Nixon se je ostro obregnil proti geslu: "Delajmo za zmago komunizma!", ki ga je videl na nešteti mestih tekom svojega obiska v Sovjetski zvezi.

"Če misli Hruščev s tem geslom delo za boljše življenje ljudstva v Sovjetski zvezi, je to ena stvar, če pa na drugi strani misli s tem zmago komunizma nad Združenimi državami in drugimi svobodnimi deželami, je to konj čisto druge barve. Mi imamo svoje ideje o tem, kakšen sistem je za nas najboljši!"

Podpredsednik je Hruščeva svaril pred poskusi razširiti komunizem po vsem svetu z besedami: "Če on obrne materialne vires in talente ljudstva za cilje podpiranja komunizacije dežela izven Sovjetske zveze, bo samo dosegel, da bosta tako in kot njegov narod živela v dobi strahu, sumničenja in napetosti".

Ne dva — en sam svet

Nixon je zavrgel tudi idejo o "sožitju" čes, da ta predvideva razdelitev sveta v dva tabora ki ju deli "zid, sovraštva in strahu". Po njegovem potrebuje današnji svet ne dveh svetov ampak "enega samega, v katerem si bodo ljudstva izbirala svoj gospodarski in politični red, kot ga sama hočejo, in kjer bodo obstajale svobodne zveze med narodi na zemlji."

Nočemo od nikogar nič!

Podpredsednik je sovjetskim narodom povedal, da so Združene države šle v dve svetovni vojni, pa niso nikdar zahtevale

Iz Clevelanda
in okolice

Pozdravi iz Slovenije—

Uršula Ule z Reno Ave. pošilja svojim znancom in prijateljem pozdrave iz Planice na Gorenjskem.

Seja—

Jutri ob sedmih zv. ima podružnica št. 14 SZZ redno mesečno sejo v AJC na Reher Ave.

Preko morja—

Z letalom SAS je odpotoval v Slovenijo Anton Kovacic iz Clevelanda, Franc Jakos iz Milwaukee pa se od tam vrača. Obema je vse potrebno za pot uredila pot. pis. Bled Travel.

Izletniki se vračajo—

Skupina rojakov, ki je v okviru izleta SDZ obiskala Slovenijo pod vodstvom predsednika J. Susnika, se je pretekli petek vrnila, skupina pod vodstvom A. Sabca pa je 30. julija zapustila Pariz, prispe z ladjo Queen Elizabeth v New York jutri, v sredo pa v Cleveland. Potnike bo v New Yorku pričakal g. A. Kollander.

Seja—

Podružnica št. 32 SZZ ima jutri zv. ob osmih redno sejo v navadnih prostorih.

V samostan—

Emily Petelin, hčerka Albina in Emily Petelin z 1155 E. 58 St., bo jutri sprejela v Adrian, Mich., redovno obleko dominikank.

Razprodaja—

Danes se začne pri Anzlovarku na 6214 St. Clair Ave. razprodaja z 20% popusta. Več v oglasu!

Seja—

Podruž. št. 18 SZZ ima jutri zv. ob 7:30 sejo v SDD na Waterloo Rd.

Lep uspeh—

"Slovenski dan", ki ga je večeraj priredila LILIJIA na farmi Društva sv. Jožefa št. 169 KSKJ, je bil lepo obiskan. Spored je bil dobro pripravljen in lepo izveden. Številna množica mu je z zanimanjem sledila. Škof dr. G. Rožman, pod katerega pokroviteljstvom je bila cela prireditev, je imel jednat govor, v katerem je pozival k narodni zavesti in zvestobi materinskega jezika.

NAJNOVEJŠE VESTI

NEW YORK, N.Y. — Danes popoldne se bodo drugič, od kar se je začela stavka, sešli predstavniki unije in jeklarskih podjetij k razgovoru o novi kolektivni pogodbi. Sestanek je pripravljen v domači posredovallec Finnegana. Kakih izgledov za nagel sporazum ni.

KRISTIANSAND, Norv. —

Steven Rockefeller in Anne Marie Rasmussen sta včeraj objavila zaroko. Prijatelji dekleta trdijo, da je poroka predvidena v domači cerkvi 22. avgusta. Zaročenka je luteranka, zaročenec pa baptist. Steven Rockefeller je sin znanega bogataša in sedanje glavni newyorškega guvernerja Nelsona Rockefellerja.

ZENEVA, Šv. — Konferenca zunanjih ministrov štirih vellesil gre k neuspešnemu koncu. Med tem so se tod razširile vesti, da bo Eisenhower v najbližji bodočnosti povabil predsednika sovjetske zveze Hruščeva na obisk v Združene države. Temu obisku naj bi potem sledil sestanek na vrhu.

Vremenski

prerok

pravi:

Delno oblačno, toplo. Najvišja temperatura 85, najnižja 65.

9117 St. Clair Ave. — Henderson 1-0628 — Cleveland 3, Ohio

National and International Circulation

Published daily except Saturdays, Sundays, Holidays and 1st week in July

Publisher: Victor J. Knaus; Manager and Editor: Mary Debevec

NAROČNINA:

Za Zedinjene države:

\$12.00 na leto; \$7.00 za pol leta; \$4.00 za 3 mesece

Za Kanado in dežele izven Zed. držav:

\$14.00 na leto; \$8.00 za pol leta; \$4.50 za 3 mesece
Petkova izdaja \$3.00 na leto

SUBSCRIPTION RATES:

United States:

\$12.00 per year; \$7.00 for 6 months; \$4.00 for 3 months

Canada and Foreign Countries:

\$14.00 per year; \$8.00 for 6 months; \$4.50 for 3 months

Friday edition \$3.00 for one year

Entered as second class matter January 6th, 1908, at the Post Office at Cleveland, Ohio, under the act of March 3rd, 1879.

83

No. 147 Mon., August 3, 1959

Kaj bo s štrajkom v jeklarski industriji?

Jeklarski štrajk se je začel sredi julija. Unija in jeklarne so se razšle in zagrizle vsaka v svoje stališče. Prvi poskus posredovanja po federalnem zaupniku ne obeta nič dobrega. Posrednik je izjavil, da ne vidi, kje naj bi iskal podlago za sporazum. Predsednik Eisenhower je potem naročil svojemu tajniku za delavske zadeve Mitchellu, naj skuša najti novo pot, ki naj bi vodila k sporazumu. Mitchell hoče zaenkrat samo ugotoviti, v čem obstojijo razlike, kako so utemeljene od obeh strani in kje bi se morda v njih našel povod za obnovitev pogajanj.

Vse to samo potrjuje že znano dejstvo, da trenutno ni dosti upanja, da bi štrajk prenehal. Poleg tega ne smemo nikoli prezreti, da glavna sporna točka ni morda unijska zahteva po višjih mezdah in večjih socialnih dajatvah, ampak vprašanja, ali naj se delovni red, ki regulira po obratih odnose delavcev do predelavcev, nadzornikov, obratovodij itd, spremeniti ali ne.

Delavci vidijo v sedanjem delovnem redu tako veliko pridobitev, da je pod nobenim pogojem nočejo dati iz rok. Ravno v tej točki živjajo podpora delavcev vseh unij, ki se drugače za čista mezdna pogajanja ne brigajo preveč. Verjetno bo prešla na unijsko stran tudi večina našega javnega mnjenja.

Zato je pametno, da pričakujemo najslabši način razvoja jeklarskega štrajka, to je tistega, ki ga predvideva zakon. Zakon pravi, da je predsednikova dolžnost, da poseže v štrajk, kadar je "prizadeto narodno zdravje in varnost." V našem slučaju to pomeni, da za administracijo nastopi tak trenutek takrat, ko bo vojnim industrijam zmanjkalo jekla. Na to stališče se je postavil tudi Eisenhower na eni od svojih tiskovnih konferenc. Računajo, v kolikor se taka stvar sploh da oceniti, da bodo vsaj nekatere tovarne, ki delajo za narodno obrambo, prišle v škripec sredi avgusta. Takrat bo torej predsednik moral poseči vmes, ako ne bo po lastni pobudi že preje.

Predsednik imenuje komisijo, ki naj ugotovi, kako vpliva štrajk na naše gospodarstvo. Ako komisija ugotovi, da je nastopila nujna, obvesti o tem federalno tajništvo za pravosodje, ki s svoje strani predlaga federalnemu sodišču, naj štrajk zaustavi. Sodišče uvede redno zaslišanje in končno lahko odredi, da se mora štrajk zaustaviti za največ 80 dni. To postopanje lahko traja par tednov, tako da bi sodišče izdalo nalog za obnovo dela začetkom septembra. Delo bi trajalo do konca novembra.

Med tem časom posebni federalni posredovalci skušajo doseči mir med obema nasprotnikoma. Ako nimajo sreče, stopi v akcijo prvotna komisija, ki mora tekom 60 dni po obnovi dela predsedniku poročati o svojem poslovanju. V poročilo mora biti vključena "končna ponudba jeklarj", ki jo jeklarne morajo na vsak način dati komisiji. Tekom nadaljnjih 15 dni mora zopet nek drug federalni urad (Odbor za delavne odnose) izvesti med prizadetimi jeklarji tajno glasovanje, ali sprejmejo ponudbo jeklarj ali ne. Ako jo sprejmejo, bo unija najbrže preklicala štrajk. Ako delavci glasujejo proti ponudbi jeklarj, unija štrajk lahko nadaljuje. V tem slučaju pa predsednik lahko predlaga Kongresu posebno zakonodajo, ki končno odloča o celem sporu. Ker bi do glasovanja mogli priti najbrže šele sredi decembra, bi v skrajnem slučaju Kongres prišel do besede šele v prvi polovici januarja.

Tak je postopek po zakonu, daje pa zelo temno sliko. Prve posledice štrajka se namreč že čutijo v premogovni in prometni industriji. Računajo, da so podjetja morala odpustiti že okoli 100.000 delavcev in ustaviti obrate. Takih podjetij bo vsak teden več in štrajk bo začela čutiti vsa metalna industrija razven morda avtomobilskih tovarn, ki so najbolj založene z jeklom. Ni brez podlage strah, da bo štrajk pokopal ali vsaj močno zavrl sedanjo konjunkturo, kar se bo najbolj poznalo na ponovnem dviganju brezposelnosti. Daljši jeklarski štrajk bo torej zadel marsikoga, ki trenutno na tako možnost niti ne misli.

Na drugi strani je treba ugotoviti par nerodnosti, ki so jih napravile prizadete jeklarne in administracija. Jeklarne so se namreč postavile na stališče, da hočejo najprej doseči spremembo delovnega reda, potem šele so voljne, da govorijo o mezdah. Unijo je to stališče izredno močno razburilo, kajti smatra to stališče za splošen napad na vse pridobitve dosedanjih mezdnih pogajanj. To je glavni povod za njeno zagrizenost. Bolje bi bilo, da bi bile jeklarne povedale, v čem naj obstojajo zahtevane spremembe v delovnem redu, potem šele rekle, da naj bodo pogajanja o mezdah šele druga točka na dnevnem redu.

Drugo nerodnost je napravil federalna administracija, ko je Eisenhowerju svetovala, naj odbije predlog unije na imenovanje posebne komisije za ugotovitev dejanskega stanja. Bolj taktični bi bil Eisenhowerjev odgovor, da je pripravljen, da imenuje komisijo tako sta obe strani zanj. Na

mestu tega jo je odbil z utemeljitvijo, ki so jo pozneje porabila tudi jeklarne, ko so odklonile podoben unijski predlog. Jasno je namreč, da brez take komisije ne bo sporazuma. Predsednik sam jo bo moral imenovati, tako velevala zakon. Jeklarji mislijo, da je Bela hiša že naprej potegnila z jeklarj, kar ne bo čisto točno držalo.

Take nerodnosti politika obračunava včasih zelo pozno. Ako bo štrajk res trajal dolgo časa in bo unijsko vodstvo moralo popustiti več kot je mislilo, bo zagrenjenost v vseh delavskih vrstah trajala še dolgo in končno prišla od izraza pri prihodnjih volitvah. Takrat bo najbrže republikanska stranka plačala račune za te in podobne nerodnosti in nepotrebne napake.

Temna so ta prorokovanja. Želimo, da bi bili tudi v tem slučaju slabi proroki, kot smo bili že velikokrat. Želimo, da bi čim prej prišlo do sporazuma. Ako smemo kaj dati na splošno znane podatke o kalkulaciji cen za jeklo, verjamejo, da sedanje cene še zmeraj prenesejo nekaj višje mezde. Na drugi strani ne sme biti tudi delovni red v tovarnah nekaj okamenega; mora vpoštovati tehnični napredek v proizvodnji jekla, je potreben revizije, akoravno ne v takem smislu in obsegu, kot to želijo jeklarne.

Ako bodo potrpane vse vrvi, ostane še zmeraj staro in preskušeno pravilo: mezdni sporazum na račun konsumenta. Ne verjamejo vanj, toda ne izključujemo ga. Javnost more proti njemu samo protestirati, zavre ga lahko samo administracija, ako se ne bo preje odločila za popuščanje.

Mnenja in vesti

IZ ŽELEZNEGA OKROŽJA

Piše Andrejček

Duluth, Minn. — O zloglasni organizaciji Sicilijancev "Mafiji" mnogokrat javnost kaj čuje. Zadnje čase kakor kažejo razna odkritja raznih oblasti v Zdr. državah, se poslužujejo mafističnih metod pri raznem teroriziranju nekatere skupine organiziranih gangsterjev v vrstah delavskih organizacij, da tako s strahovanjem članstva izsiljujejo iz njih prispevke, ki jih take gangsterske klike samopasno zahtevajo. Na drugi strani pa s mafističnimi metodami strahujejo razni razpečevalci, ki razpečavajo razne nepostavne predmete in blago, kot igralne stroje za denar in druge take aparate svojim odjemalcem kot gostilničarjem, restavracijam in drugim raznim trgovcem. Če ne trgujejo z njimi in le od njih ne kupujejo, kmalu počijo v takem lokalnem kaku bomba, mu vse razbijejo in mnogokrat takemu neposlušnemu odjemalcu še vpihnejo zdravje življenje.

Vladne oblasti zadnje čase pridno raziskujejo in preiskujejo področja Mafije in so že marsikaj odkrili. Kako daleč bodo s preiskavami še nadaljevali, je seveda svoje vrste politično vprašanje. Zanimivo pa je, da preiskave najdejo skoro v vseh teh slučajih osebnosti z imeni, ki dišijo po "italijansko." Zgleda, da je Mafija še vedno pristno "sicilijansko-laska" firma.

Kaj je "Mafija" in kako je "Mafija" nastala? Zgodovinski zapiski o tem pravijo, da je bila zamisel "Mafije" rojena na velikonočni ponedeljek 30. marca 1282, v Palermu mestu v Siciliji. Tiste čase so vladali Sicilijo Francozi, katerih vojaštvo se je kaj ošabno obnašalo. Neko italijansko dekle se je pripravljal, da bi se po velikonočnih praznikih poročila s svojim izvoljencem. Na veliki ponedeljek je čakala za cerkvenim zidom svojega izvoljenca, da bi šla oba h duhovniku urediti za devoj poroke. Tu jo je kakor pripovedujejo zalotil francoski vojak in jo posilil. Ko se mu dekle iztrga, se je v svoji razburjenosti in zmedenosti zaletela v zid s tako silo, da si je razbila glavo in našli so mrtvo za cerkvenim zidom.

Ko je nato dospel njen izvoljenec in drugi na pozorišče dogodka, so se vsi silno razsrdili. Mnogi so začeli izvalno protestirati in demonstrirati po palermiskih ulicah in vpile: "Morte Alla Francia Italia anela!" — kar pomeni: "Smrt Francozom — je krik Italije!" Začetne črke italijanskih besedi tega krika so: "M-A-F-I-A," kar je "Mafia" in to je postalo enobesedno ime te tajne zloglasne organizacije. Mnogi se se ob dogodku silno razjarile in več Francozov je

bilo masakriranih. Francozi so nato upor zadržali, niso pa zadržali duha ideje. Mafisti so šli v podzemlje in se povezali tajno v strogo tajno teroristično organizacijo, katere naj bi delovala po geslu "zob za zob" napram Francozom. Napadali so po noči in druge in po napadih izginili.

Ko je prišlo pozneje do zedinjenja Sicilije z Italijo, je Mafija ostala v dušah nekaterih Italijancev, kakor ostane plevel na kakem polju, ki ga ne mraz ne kaj drugega ne pomori in ne zaduši. Mafija je ostala in tega zlega plevela se Italijani na poljih svojega življenja menda ne morejo znebiti. Vsaj do današnjih dni si ga še niso!

Mafia je obratovala doma vse potem dolga stoletja. Njena ost je bila obrnjena proti bogatim imovitim slojem, katere je nadlegovala z izsiljevanjem, ugrabljenji (kidnaping) in drugimi terorizmi. Mafisti so uvedli potem zelo stroge obrede pri sprejemanju novih članov v svoje vrste. En obred je bil in je menda še stroga zaprisega in zakletev. Ob končnem sprejemu pristopita kandidatu dva voditelja, na dlan desne roke ga vbedeta ali malo vrezeta, da se prikaže kandidatu kri, to kri potem kandidat sam obriše s posebnim papirjem. Pred njim gori sveča in kandidat na to tisti kos papirja z njegovo krvjo sežge na plamenu sveče in zraven glasno izjavi svojo obvezno obljubo in zakletev, ki se glasi:

"Kakor sem dal teh mojih par kapljic moje krvi, tako bom dal če potreba vso mojo kri Mafiji!" Pozneje generacije so seveda nekaj spremenile v določilih pravil Mafije. Ko so se začeli Italijani pozneje izseljevati v tuje države in preko raznih morjev, so ta duh Mafije nesli tudi seboj. V Ameriko so ga najprej zanesli v New Orleans v Louisiana. Pozneje se je ta duh med italijanskimi izseljenci pojavil in hudo razširil v New Yorku in nekaterih drugih mestih. V Chicagu so te metode prakticirali zlasti v času prohibicije, ko je tam kraljeval znani raketir Capone. Zadnje čase, ko so se na vodilna mesta raznih unij vrinili potomci nekdanjih Rimljanov, prakticirajo razne terorizme tudi po unijah voditelji med seboj, ko drug drugega izpodrivajo, ali pa izsiljujejo podkupnine, itd.

Ko se je pojavil v Italiji po prvi svetovni vojni fašizem pod vodstvom Benita Mussolinija, je ta prejel nekaj groženj in ker je Mussolini čutil in razumel, da se Sicilijanci ni šaliti, je odredil strogo preganjanje mafistov. Hotel jih je zatrei največ zato, ker mafizem je kazal nevarnost fašizmu. Deloma je uspel in mafisti so utihnili, se poskri-

li, nekaj pa jih je uteklo v tujemstvu. Po nekaterih ameriških mestih, kjer je italijanska imigracija številna, je ta zloglasna tajna talijanska organizacija še vedno živa. Prakticira izsiljevanja in druge zločine in na stotine uspelih italijanskih trgovcev in podjetnikov je bilo že prizadetih od Fafije na en ali drugi način.

Tajna služba Z. D. je prišla tej zloglasni družbi že marsikje na sled. Nekaj zakulisnih voditeljev te črnotorske organizacije je bilo že deportiranih iz Amerike. Veliko se jih pa s političnimi načini nekako odkupi, kako je tajnost, ker kako govori v takih slučajih denar ne povedo tisti, ki so deležni takega masla.

Zgleda pa, da bomo o mafističnih gibanjih na ameriških tleh še marsikaj čuli v bližnji prihodnosti. Tako kažejo znamenja in napovedovanja ameriškega tiska.

* PAR ŠALJIVIH OCVRKOV. — "Humor je človeku potreben, kakor sonce livadam, polju in travniku." je svoj čas povdaril Bennett. Prav je imel. Zato bom tudi jaz za zaključek navedel par šaljevih ocvrkov:

* V RIBNICI (kje pa drugje?)

je učitelj razlagal razne stvari o svetu in zemlji. Govoril in razlagal je učencem, kako se vrtila naša stara majka Zemlja, kako planeti in drugi svetovi. Prikazal je namreč, da je Zemlja okrogla in tudi razloče za to. Ob koncu pa je hotel vedeti, če so se učenci njegove razlage kaj zapomnili, zato vpraša malega Miheca v tretji klopi, ki je ves čas nekaj zmaževal z glavno:

"No, Mihec, kako mi dokažeš, da je zemlja okrogla?"

Mimec vstane, se malo popraska za ušesi in odgovori učitelju: "Saj jaz nisem trdil, da ni zemlja okrogla, gospod učitelj."

* IZ NEKDANJIH ČASOV. — Ljubljancin je prišel v neko kmečko vas in je kmete popraščeval o tem in onem. Med drugim jih je vprašal tudi kako se jim godi pozimi in je vprašal starega očka:

"No očka, ali je pri vas pozimi dosti snega?"

Očka je potegnil pipo iz ust, puhnil dim iz ust in dejal:

"To je pa tako gospod Ljubljancin, nekateri ga imajo več, nekateri pa manj."

Ljubljancin se začudi in vpraša:

"Kako pa to?"

Očka mu pa odgovori: "Kar tako-le: Kdor ima več sveta, ga ima več, a kdor ga ima manj, ga ima pa manj."

Ljubljancin je malo debelo pogledal in ni popraščeval kmetov več.

* ZAŠČITO JE ZAHTEVAL neki mož, ki je skoro ves zasopljeno pritekel na policijsko postajo in zavpil:

"Aretirajte me za božjo voljo, svojo ženo sem s palico udaril po glavi!"

Policijski nadzornik hitro vpraša:

"Ali je mrtva?"

"Ne," odgovori mož, "za menoj leti z burkljami. ..."

"Dan enega sveta" po zdravilja šentilovrensko vodno pot

ANTON SUBELJ

Cleveland, O. — V nedeljo, 9. avgusta, popoldne bo v Stadionu posebna proslava "Dneva enega sveta" v počastitev nove šentilovrenške vodne poti, ki je

Dunajčan v Ljubljani

Sotrudnik dunajske revije "Die Oesterreichische Furche," Hanns Salaschek, je pred kratkim obiskal Ljubljano in obiskoval znamenitosti iz njegovega članka.

"Preden sem prekoračil mejo so mi razni ljudje v južnem predelu naše države pripovedovali zgodbe o začasnih aretacijah, političnih sumičenjih, o slovenskih bojnih napisih na avtomobilskih šipe, celo o prezevanih gumah. Marsikaj od tega so menda bile zgolj izmišljotine. Kamor spodaj človek pride, povsod naleti na vljuden sprejem, pa naj se spusti v razgovor z železničarjem, policistom, poslovnimi ljudmi ali prvimi ljudmi, ki ga sreča na cesti. Na nemško vprašanje dobi odgovor v istem jeziku, četudi mora oni najprej zbrati svoje besede. Se razume, da Slovenec takoj spozna Avstrijca, pa čeprav ga nagovorijo slovensko, srbo-hrvaško ali celo češko. Trafikant, pri katerem sem povprašal po poštinih znamkah, se je takoj pozanimal ali sem morda z Dunaja, in mi nato ponudil avstrijske časopise. Da so bili samo taki, ki so levo usmerjeni, tega pač ni njemu pripisovati.

V Ljubljani se glede obleke kljub pospešeni industrializaciji še vedno opaža močan vpliv podeželskega prebivalstva. Slabo oblečeni ljudi je prav za prav zelo malo, precej pa se jih nosi po najnovejših modi.

Mimo gledališč: Pri "Slovenskem narodnem gledališču" opazijo na lepakih ime tudi na Dunaju znanega dirigenta: Boggo Beskovic. Dance Kim Borg (iz Metropolitanske opere) je pel Mefista, nadalje so bile napovedane predstave "Aide," "Hoffmannovih pripovedk" in "Prodane neveste". Dramsko gledališče ima na programu Osborna, napovedana pa sta Shakespearejev "Henrik V" in Schillerjev "Don Carlos".

V knjigarnah prevladuje politična, narodnogospodarska pa tudi specializirana tehnična literatura. Nemški pisatelji v prevodih so redki, pa še ti niso reprezentativni, makaj izbrani po političnih vidikih, posebno kar se tiče romanov: Kirst s svojim "08/15" in podobno. Pa tudi Rusov je malo videti, kjer se pa le pojavijo, so to skoraj vedno imena, ki spadajo v svetovno literaturo (Puškin). Knjižgarne, gledališča in koncerti so dobro obiskani. Poleg opere, drame in več drugih gledališč ima Ljubljana tudi precej buj-

bila v juniju slovesno in uradno odprta ob navzočnosti predsednika Eisenhowerja in kraljice Elizabete II.

Program je pod pokroviteljstvom Kulturnih vrtov, mesta Clevelanda, mestne Trgovinske zbornice in Ustanove za vodno pot. Obsegal bo koncert godbe, nastope narodnostnih pevskih zborov, plesnih skupin in narodnih noš. Posebno besedilo bo opozorilo na cilj Kulturnih vrtov — dajati zgled duha pravega amerikanstva.

Vsi, ki imajo narodne noše, so vabljeni, da se proslave udeležijo v njih. Vstopnine sicer ni, toda za narodne noše bo rezerviran poseben prostor. Te se bodo udeležile tudi spreveda.

Od slovenskih organizacij bo nastopila Glasbena Matica, ki se ji sme približati kot vrhovna skupina Kresa pod vodstvom ge. Ede Vovk. Srbsko plesno skupino bo vodila ga. Zora Mitic, hrvaško pa Theodore Abjanich.

Vodja celotnega sporeda bo Tone Šubelj, njegov pomočnik pa ga. Johana Mervar.

Začetek ob dveh popoldne. Vsi slovenski rojaki in rojakinje so prisrčno vabljeni!

J. M.

no razvito glasbeno življenje. To je tradicija. Ljudstvo Kranjske, oziroma Slovence, je vedno dičil smisel za glasbo. Že v 16. stoletju je bila v Ljubljani deželna glasbena šola. Jezuitje so dne 18. junija 1652 ustanovili v Ljubljani Muzikalno društvo, Filharmonična družba (katere častna člana sta bila tudi Hajdn in Beethoven) pa je nastala že leta 1702, okoli 110 let poprej kot Družba prijateljev glasbe na Dunaju.

Na poti na Grad sem šel mimo stolnice. V božji hiši, ki jo je z lepimi freskami poslikal Italijan Quaglia ter jo krase kipi Františka Robbe, vzbujajo njena prostorna oblikovitost močnej vtis. Pri oltarju prečne ladje je bila sv. maša. V glavni in prečni ladji je bilo mnogo vernikov. Kako čudno zvenijo znane molitve v tujem jeziku! Besede so se kot grmenje dvigale v oboke, skozi katere je sijala luč vstajajočega dneva, ki pa je bila še prešibka, da bi dosegla tla v poltemi. Marsikateri molilec je klečal za pultom in si z dlanmi zakrival obraz. Postave so bile nepremične, kot okamenjele.

Najlepše, kar nudi Grad, je razgled s stolpa. Spodaj, pod strmimi pobočji se širi mesto, ki je leta 1890 imelo samo 28.000 prebivalcev, pa je do danes narastlo na 150.000. Starinska pročelja, prek katerih štrle v nebo stolpi in moderne visoke stavbe; mesto kot val sega v ravnino.

Na vzhodu in zapadu jo omejujejo gorske verige. Ves severni polkrog tvori Ljubljansko polje — po katerem so posejane hiše in tovarne — v ozadju pa se dviga strmo pogorje Kamniških Alp, levo naprej so Karavanke, na skrajnem severozapadu pa Julijske Alpe. Krona jih pravilni oči Triglav, domov je troglavega staroslovenskega božanstva. Potresi od tam so deželo in mesto večkrat strahno prizadeli. Trdno pa je narod stal!

Mrast se omaja in hrib zvestoba Slovencev ne gane,"

zaključuje Salaschek svoj opis Slovencev in njihove prestolnice.

"Korotan" splovljen v Pulju

Dne 21. junija so v Pulju splovili motorno ladjo "Korotan", ki je ena izmed trojice 12.000-tonskih tramperjev, katere gradi ladjedelnica Uljanik za slovensko pomorsko podjetje "Splošna plovba" v Kopru. "Korotan" in njegova bodoča dvobratra bodo najmodernejša ladja je jugoslovanske trgovske mornarice, ki se je v zadnjih letih močno razvila. "Tramper" pomeni dobesedno potepuh; to je ladja, ki pluje po vseh morjih brez določenega stalnega voznega reda in proge. Vkrcava in prevaja blago kakor pač velja va potreba. Tako bo ta nova ladja slovenske pomorske družbe nosila po vseh velikih lukah in oceanih ime Korotan.

Najvišje gore na zemlji

Z najvišjo goro na zemlji se ponaša Azija, njen ponos je vrh Čomolungma (Mount Everest) v Himalaji, 8.882 m nad morjem. Ostale celine so za Azijo res zaostale, samo Južna Amerika se ji sme približati kot vrhovna nica, kajti njen vrh Akonkaguja v južnih Andah ima 7035 m. Dasi se drugi vrhovi na zemlji pred njima lahko skrijejo, so pa v svoji okolici vendar kralji: Severni Ameriki na Aljaski Mont Mac Kinley 6240 m, v srednji Afriki Kilimandžaro 5.893 m, v Avstraliji Mont Blanka 4810 m, v Oceaniji na Havajskih otokih Mavna Kea 4210 m, v Avstraliji na celini Mon-Koščjuško 2234 metrov.

"SLOVENIJA" IZHAJA
KOT PRILOGA
AMERIŠKE DOMOVINE

Leto IX.

Številka 4

SLOVENIJA

GLASILO SLOVENSKE KRŠČANSKE DEMOKRACIJE

DOPISI ZA
"SLOVENIJO"
NAJ SE POŠILJAJO
NA NASLOV:

"SLOVENIJA"
6117 St. Clair Ave.
Cleveland 3, Ohio

Dr. Bogumił Vošnjak

Ob smrti tega veterana slovenskega političnega življenja je bilo že v Ameriški Domovini v drugih listih, ki jih izdajajo Slovenci v svobodnem svetu, precej napisanega o njegovem delu in pomenu. Da ne bi ponavljali, priobčujemo članek, ki ga je napisal dr. Milan Gavrilović, predsednik Srbske kmetijske stranke v listu Zemljoradnik za junij 1959. Članek je zanimiv, ker daje sliko kako misli o delu pokojnika Srb, prijatelja Slovencev in posebej osebnosti in politični prijatelj pokojnega in nam pred očuje kako tak mož gleda na slovensko javno življenje zadnjih sto let. Dr. Milan Gavrilović piše:

Začel je stric, poprijel je oče, nadaljeval je sin. Vsi so bili v istem delu celo stoletje, od polovice devetnajstega stoletja vse do današnjih dni.

Vse to dolgo delo je bilo posvečeno prebujanju odpora slovenskega naroda proti tuji oblasti, zatiralcem. Začeli so z delom za gospodarsko osvoboditev, končali z narodnim in političnim osvobodjenjem. Začeli so prav z gospodarskim osvobodjenjem osnovnega stanu, kmetištva. Začel je pokojnikov oče z osnovanjem zadrug. Njegov oče je začetnik slovenskega združništva, ki je bilo tako zdravo in napredno, da so se ga oprijeli toliko drugi, ga z ljubeznijo razvijali in doživeli v svobodni Jugoslaviji njegov popoln razmah. To svobodno slovensko združništvo je bilo v Jugoslaviji tako močno, da je moglo dati milijonska posojila tudi izven mej Slovenije.

Vzporedno in povezano z gospodarskim dvigom kmetijskega stanu je šlo duhovno in narodno napredovanje slovenskega naroda. Tako prvo kot drugo je bilo namenjeno za obrambo proti tujim osvajačem. Pritisikal jih je Nemec. Nemec jim je bil nasprotnik. Kakor so se tedaj vsi slovenski narodi upirali Nemcem, tako so se upirali Slovenci. Odpor je bil tedaj skupen in borba je neizbežno bila skupna. Vsak se je pa boril po svojih možnostih, vsak po razmerah, ki je v njih živel. Ali duh je bil isti. Ni bila to le borba proti tuji oblasti, ampak tudi borba proti tuji kulturi, ki je bila Slovanom tako hudo nasprotna. Slovani so pod nemškim pritiskom izgubili velik del svojih dežel, ki so utonile za vedno v nemškem morju. Tisti mali otočič, Lužiški Srbi okoli Budišina, njegova neprestana borba, da se obdrži pri življenju sredi nemškega morja, in pa borba slovenskega naroda, tega najbolj na zapad potisnjene in zato najbolj ogrožene slovenskega naroda pričata o tej veliki tragediji slovanstva.

Prizadevanje, da obdrže svojo narodno kulturo je naravno vodilo od začetka bolj počasi, kasneje zelo naglo v politični boj za osvoboditev izpod nemške oblasti. Prav tako naravno je ta boj narodov, ki so bili pod nemško oblastjo, bil vzporeden z borbo narodov, ki so bili pod udarcem nemške nevarnosti. Neposreden spopad med Slovani in Nemci je bil neizbežen. Nemci se niso ustavili v svojem prodiranju in osvajanju a prav tako Slovani niso mogli in smeli popustiti. Kljub izvrstni organizaciji nemškega naroda, kljub temu, da ima Nemčija zelo ugoden zemljepisni položaj

v srcu Evrope, kljub temu, da so Nemci spretno vodili politiko hujškanja nekih slovanskih narodov proti drugim, je bila zmagoslavjanov v tej borbi tudi neizbežna. Od nemške politike razbijanja slovanske solidarnosti smo največ trpeli Srbi. V dveh svetovnih vojnah proti skupnemu sovražniku smo imeli proti sebi ne le vso nemško silo, ampak tudi tiste Slované, ki so jih vodile tuje dinastije in jih je prevzel tuj, nemški duh. Kaj so pričakovali od nemške zmage? Nemci so jih napravili trenutno za gospodarje nad Srbi. Toda za bodočnost, kaj so mogli upati od nemške zmage? Vse jim je propadlo in moralo propasti. To je klasičen primer najslabše politike.

Slovenski narod pa je tako v prvem kot drugem napadu na Srbe videl napad tudi nanj in videl je v pogubi Srbov tudi svojo lastno pogubo. To je njegova odlika. Stari ideal o vse-slovanstvu, ki so o njem mnogo mislili, idealizirali in fantazirali, je dobil dejansko osnovo v nerazdeljivosti slovanskih duhovnih in materijalnih narodnih interesov s srbskimi interesi. Od vseslovanstva so Slovenci tekem enega stoletja prešli k združenju jugoslovanstvu. Iz duha odpornosti je vznikla želja po združenju sil, iz te mišle o enem narodu, o narodnem edinstvu Srbov, Hrvatov in Slovencev. Osnova je bila etnično edinstvo in skupni srbski in hrvaški jezik. Dolga je pot od zavesti o etničnem edinstvu do politične edinstvi. Tudi o tem so mnogo mislili, mnogo idealizirali in fantazirali. Toda brez daljnovidnosti, brez pogledov v bodočnost, čim daljšo bodočnost, brez fantaziranja in idealiziranja tudi zdrave politike ni. Takozvana realna politika nima uspehov, če ni vizije, če ni sanjarjenja in idealiziranja. Nasprotno, poraz doživi taka "realna" politika in to tem preje, čim bolj je bila "realna". Da se premagajo skušnjave "realne" politike, je treba velike duhovne moči. Treba je vztrajnosti na poti k velikim idealom in mnogo modrosti, da se doseže postavljeni cilj. Vroča navdušenost in hladna modrost pa sta dve lastnosti, ki jih mi Slovani zelo težko združimo. Pa vendar se nam včasih posreči. Ali navdušenje je glavno. To mora biti stalno. V tem koliko modro zasledujemo cilj, se sme dogoditi padanje in vstajanje, toda nič več ne moreš vstati, če si zavrgel ideal, če nisi glede cilja vztrajno navdušen.

Pokojni Bogumił Vošnjak je bil primer nepopustljive vztrajnosti. Delo za dviganje kmetijskega stanu ga je pripeljalo v kmetijsko stranko gospoda Pucelja, ki je umrl v nemškem koncentracijskem taborišču. Politična odpornost proti tujcu ga je dovela v Jugoslavijo. Videl je v njej uresničitev in jamstvo slovenskega narodnega ideala. Ostal je zvest do konca, do poslednjega diha. Ko je Galilej bil obsojen, da se mora odpovedati Kopernikovemu nauku, da se zemlja vrti okoli sonca in ne obratno, je potem, ko je tri leta moral glasno čitati spokorne psalme — tako pripoveduje — udaril sredi branja z nogo po tleh in zavpil: "Pa vendar se vrti." Ko je Jugoslavija bila v krizi, še pred drugo vojno in posebno po vojni, ko so se je od-

Slovenci "pošto-poto" za Jugoslavijo?

Par izjav slovenskih javnih delavcev in par političnih testamentov, ki so bili objavljeni zadnje mesece, je napeljalo nekaj srbskih politikov do zaključka, da so Slovenci "pošto-poto" za Jugoslavijo. Politiko gledano pomeni tak zaključek, da so Slovenci postali drobiž, ki bi z njim v slučaju potrebe Srbi in Hrvati poravnali medsebojno obračune. Do tega zaključka so prišli tisti Srbi, ki so za obnovitev Kraljevine Srbije. Jugoslovanstvo usmerjeni Srbi so bolj previdni v svojih izjavah. Odbirajo slovenske izjave, pri tem se pa skrbno izogibajo, da bi povedali, kako si zamišljajo ureditev tretje Jugoslavije, češ Slovenci so "pošto-poto" za Jugoslavijo in se bodo radi tega morali prilagoditi srbskim političnim ciljem, s Hrvati se pa zaenkrat ne da o takih načrtih sploh razgovarjati. Protijugoslovanski Srbi so v tem pogledu na jasnem. Zanje pomeni vsaka federalizacija Jugoslavije parcelacijo

rekli celo nekateri tistih, ki so jo gradili, je ta Slovenec stalno ponavljal svoje: "Pa vendar se vrti: Jugoslavija mora ostati. Ne zato, ker jo jaz ljubim, ne zato, ker je moj ideal od prvih dni, ampak zato, ker nam je potrebna. Ne samo, ker je potrebna nam Slovincem, potrebna je tudi Vam Srbom in Hrvatom in celo tistim, ki je nočejo. Vsako delo proti njej, je delo proti vsem nam."

Ne napadi, ne zasmehovanje ga ni odvrnilo od te vere.

Za ta ideal je živel in v tej veri je umrl. Ko se je telesno že skoro popolnoma izsušil, da so ga bile samo še kosti in koža, je duhovno ostal veder in imel neizčrpen zaklad novih načrtov. Kot da je čutil, da se mu bliža konec, ki o njem nikdar ni govoril, je hlastaje skušal prehiteti čas in dobiti osnovo ne samo za tretjo, ampak za četrto Jugoslavijo, ono z Bolgari v Balkanski Federaciji. Iskal je čim močnejše rešitve, da bi se mogel Balkan upreti vsakemu nasilniku. Poznal je težave. Zavedal se je vseh. Ali tako se mu je mudilo, da je kakor bi preskakoval ovire, grabil za ciljem. Rekli bi: nerealni. Toda tako je: nič realnega se ne bi doseglo, če bi ne bilo nerealnih velikih idealov. Vošnjak ni uspel, da prehitel čas. Zmagalo ga je. Toda redko kdo je legel v grob s tako globokim prepričanjem, da velike ideje vedno zmagujejo. Velike ideje ne umirajo z ljudmi, ki jih nosijo. Zanje ni groba. Pa čeprav jih umetno pokopavajo, one vedno znova vstajajo.

Globoka in iskreno vera Bogumił Vošnjaka je vzbujala spoštovanje tudi tistih, ki niso bili z njim istih misli, ki so se z njim razšli ali glede končnega cilja ali vsaj glede potov in načinov kako prodirati. Zato so se ob njegovem mrtvem telesu zbrali vsi Slovenci, Hrvati in Srbi, da so molili k Bogu za mir njegove duše; za večni mir tistega, ki je bil tu med nami ne prestanto nemiren, vedno živahno agilen za veliki ideal.

srbskega naroda in je radi tega zanje nesprejemljiva.

Mislimo, da je teorija, da so Slovenci "pošto-poto" za Jugoslavijo, v najboljšem slučaju pretirana. Do tega zaključka nas navajajo sledeče misli.

Ideološka osnova prve Jugoslavije je bila ideja o narodnem edinstvu vseh Jugoslovanov. Pri Slovincih ta ideja ni naleteala nikoli na večji odpor, nikomur ni padlo na um, da bi njej nasproti postavili kako drugo politično alternativo precej radi tega, ker ni nihče računal s polomom srbsko-hrvaškega prijateljstva. Ideja sama je dosegla svoj višek tekem prve svetovne vojne. Takrat je bil ves slovenski narod za "narodno edinstvo", dasiravno v okviru Avstro-ogrske, drugi del v okviru jugoslovanske države, toda za narodno edinstvo so bili vsi. Polom Avstro-ogrske v prvi svetovni vojni je pokopal cesarsko narodno edinstvo, polom Jugoslavije v drugi svetovni vojni pa kraljevsko. Komunisti so ohranili Jugoslavijo na osnovi državnega edinstva, pokopali so pojem narodnega edinstva in federalizirali vsaj na papirju svojo Jugoslavijo.

Ker je propadla ideja o narodnem edinstvu, je treba iskati za svobodno Jugoslavijo neko drugo ideološko ozadje: svobodno asocijacio svobodnih in neodvisnih balkanskih narodov, ki jim državna skupnost nudi več koristi, kot naložba bremen. Recimo kar naravnost: to je utilitaristično načelo, ki nima v sebi nobene druge močne ideje kot skupno varstvo svobode posameznih narodov. Utilitaristična načela so plod pameti in ne čustev, se ne dajo z lahkoto oprevati, so pa zato realna. Tudi zakoni sklenjeni po pameti navadno doživijo manj kriz kot zakoni sklenjeni samo po ljubezenskih čustvih.

Težke skušnje zadnjih 40 let so naučile Slovence, da gledajo na problem Jugoslavije samo s stališča pameti. Zdi se jim, da bi v okviru Jugoslavije še z najmanjšim naporom branili svojo narodno ozemlje. Na videz to izgleda včasih drugače. Še zmeraj živijo nekateri v prepričanju, da je za Slovence še zmeraj edina dobra reči bi hidrografska usmerjenost narodne politike: kamor teče voda, tja naj se zateče slovenska narodna politika. Izjave, ki se rodijo iz takega prepričanja, morajo same po sebi vzbuditi kome-

Domobraskim žrtvam in borcem za slovensko svobodo

Bog ohrani, Bog blagoslovi naših velikih tihe zibelke, ... naših večjih temne grobove, naših največjih sveti spomin.

Ivan Pregelj.

tarje, da so Slovenci "pošto-poto" za Jugoslavijo.

Ako so Slovenci po pameti za Jugoslavijo, potem morajo hladno presoditi vse kombinacije, ki morejo nastati na Balkanu in ne obojati ne Srbov ne Hrvatov, ako razvijajo načrte bolj iz čustev kot iz pameti in ki se pri tem ne krijejo s slovenskimi pogledi.

Hladen razum na primer pravi, da na Balkanu ne bo reda in miru, ako se Srbi in Hrvati ne sporazumejo med seboj, brez ozira na to, ali bi se iz takega kompromisa rodila nova Jugoslavija ali ne. Nova Jugoslavija brez sporazuma med obeh narodoma bi bila dalje muha-enodnevnica, ki bi jo odpihlil prvi evropski vihar. Slovenci so torej za sporazum med Srbi in Hrvati ne glede na usodo Jugoslavije.

Hladen razum pa tudi pove, da bi v slučaju razpada Jugoslavije ostalo od sedanje Slovenije morda samo še bivša dravska banovina. Če bi pa Italijani prišli nazaj v Postojno, potem bi dobili v svoje roke tudi Istro in severni Jadran in obnovili protektorat nad Albanijo. Koliko bi pa od srbske zemlje pobrali Albanci, Bolgari in Madžarji, je težko proročati, malo gotovo ne. Kakšni so apetiti sosedov Jugoslavije, o tem govori jasno druga svetovna vojna.

Hladen razum torej veleval Slovincem, da postavljajo alternativo nove Jugoslavije na prvo, toda — z ozirom na nepreračunljive posledice hladne vojne med Srbi in Hrvati — ne edino mesto. Ako bo nesreča hotela, morajo biti pripravljeni tudi na druge, do skrajnosti se bodo pa branili proti alternativni, da bi bili samo za drobiž pri poravnavi tujih obračunov.

Motijo se torej tisti Srbi, ki mislijo, da so Slovenci "pošto-poto" za Jugoslavijo. So zanj, ker vidijo v njej iste koristi kot vsak drug jugoslovanski narod, nočejo se pa radi tega žrtvovati za tuje interese.

So tudi med srbskimi politikami, ki mislijo podobno. Pokojni Slobodan Jovanović je v nekem pismu, objavljenem v londonski "Poruki" št. 53-54, januar - marec 1959, napisal med drugim tole: "... Subjektivna razpoloženja Srba in Hrvata mogu govoriti protivu Jugoslavije, ali objektivne činjenice govore zanju, i na kraju one moraju nadjačati ... međutim svi bez razlike smatraju, da je s pogledom na današnju međunarodnu situaciju održanje Jugoslavije baš za srbskog gledišta potrebno. U Jugoslaviji je ujedinjenje svih srbskih zemalja ne samo izvršeno, nego je još dobilo i međunarodno priznanje. Pitanje je, dali bismo, i posle razbijanja okvira Jugoslavije, mogli na to priznanje u punoj meri računati ... Ukratko, Srbi mogu, i treba da traže, da se organizuju kao zasebna nacija, ali pod uslovom, da to bude brez prekida

Skice o slanju v Sloveniji

Leto 1959 je v Jugoslaviji in seveda tudi v Sloveniji v znamenju proslav 40-letnice obstoja komunistične partije Jugoslavije, ki se sedaj imenuje Zveza Komunistov Jugoslavije.

Tisk, družbene organizacije, ves aparat je v službi te proslave. Močno se izrablja ta obletnica za propagando in vabljenje mladine v komunistične vrste. Poleg tega je povdarek obletnice v povdaranju vseh uradnih zastopnikov partije, da je jugoslovanski komunizem hodil vedno pravo pot tako v načelno-komunističnem kot v taktičnih ozirih. Opravičenost lastne, jugoslovanske poti v komunizem se dokazuje neprestano. Odpor proti Sovjetski Zvezi, posebno proti njenim metodam, je postal tudi med našimi komunisti precej splošen vsaj na videz. Redke in formbirojevce — starejše komuniste — je oblast že leta 1958 deportirala na otok Goli blizu Krka. Iz vse Jugoslavije je teh nekaj nad sto, iz Slovenije neznančno število, med njimi najbolj znana Cene Logar in ing. Gustinčič. Govorniki na partijskih kongresih povdarjajo papore o doslednem uveljavljanju borbene komunistične ideologije. Marksizem in leninizem se omenjata kot nekako nasprotje stalinizma. Tak način govorjenja vzbuja med ljudmi vsaj upanje, da se surovosti prvih let komunistične vlade ne bodo vrnila in da se država ne bo kmalu vrnila v položaj satalita Sovjetske Zveze. Sicer pa v notranjem razvoju sedaj re-

državnog kontinuiteta Jugoslavije". Po našem velja to "mutatis mutandis" tudi za Hrvate in Slovence. Pokojni Slobodan Jovanović je v kratkih jasnih in jedrnatih besedah povedal to, kar smo s slovenske strani opisovali po velikih ovinkih, menda, da se ne bi komu zamerili. Jovanovićeve besede so čisti utilitarizem, plod hladnega razuma, toda noben Slovenec ne bo videl v njih politike "pošto-poto" za Jugoslavijo.

Čisto pravilna je Jovanovićeva misel, naj se Srbi organizirajo kot poseben narod. Ako hočejo dati pri tem, in mislijo, da je prav, primeren vpliv svojim tradicionalnim političnim faktorjem (dinastija, patrijaršija, generalni štab in vlada), je to njihova stvar. Čuti se pa, da bi nekateri okameneli srbski politiki starega kova radi prenesli te politične faktorje s svojim vplivom vred na novo svobodno Jugoslavijo.

Dvomimo, da bodo za take namore našli pristaše med drugimi narodi v Jugoslaviji. Mislamo namreč, da ne bo položaj Srbije v Jugoslaviji tudi brez teh faktorjev prav nič trpel. Srbom bosta še zmeraj ostala dva prirodne privilegija, ki jim jih tudi najhujši nasprotnik ne more odrehati ali oporekati: srbska zemlja leži sredi Balkana, srbski jezik razumejo brez težave vsi jugoslovanski narodi od severnega Jadrana do črnega morja. Ta dva prirodna privilegija daleč odtehtata vse gori omenjene človeške faktorje. Nesreča za Srbe in Jugoslavijo je ravno v tem, da tega srbska politika noče uvideti in vpoštevati.

I. A.

žim pritiska zlasti v treh vprašanih in točkah: za kooperacijo, za nacionalizacijo in za ureditev tarifnih pravilnikov.

Kooperacija hoče pripraviti kmeta do čim tesnejšega sodelovanja s kmetijskimi zadrugami, na ta način povečati kmetijsko proizvodnjo in obenem vpeljati socialistične odnose na vasi. Kmet sklene z zadrugo pogodbo. Zadruga izdela kmetu obdelovalni načrt, oskrbi potrebno seme in gnojila, mu pomaga s strokovnimi nasveti in je ob žetvi deležna dobička. Kmet, ki ne gre v kooperacijo, ali sploh ne dobi umetnih gnojil ali pa le po višjih cenah. Zadruga torej ni pomočnik kmetu, ampak postane organizator, središnji vodja vsega kmetijskega gospodarjenja v določenem kraju ter pripravlja socializacijo vsega kmetijstva ne da bi zasegla zasebno kmetijsko zemljo. Kmetje seveda kooperacijo odklanjajo in se je izogibljajo iz materijalnih in ideoloških razlogov. So proti delitvi dobička in proti socializaciji vasi.

Nacionalizacija je vzbudila posebno v mestih hudo razburjenje. Zakon o nacionalizaciji je bil sprejet 26. decembra 1958, izvajati so ga pa začeli letos v začetku aprila, najprej v Sloveniji. Določa, da se najemne stanovanjske hiše in najemne poslovne zgradbe nacionalizirajo in postanejo družbena lastnina. Tako tudi gradbena zemljišča. Za nacionalizacijo zgradbe in zemljišča dobi bivši lastnik odškodnino v višini 10% stanovanjske najemnine za 50 let. Izplačuje se v obrokih 50 let. Določbe tega zakona ne veljajo za zgradbe in prostore, ki jih uporabljajo verske skupnosti za svojo versko dejavnost, za župnišča, za škofijske in druge take potrebe. Oblast pač dobro ve, da je teh prostorov ostalo silno malo od vseh prejšnjih konfiskacij, besedilo zakona pa le izgleda nekaj lepše za zunanjost. Zakon je posebno hudo zadel meščane, ki imajo poleg hiš vrtove ali kake stavbene parcele. Vse to je sedaj nacionalizirano kot gradbišče. Četudi je nejevolja splošna in tudi med prizadetimi partiji velika, vendar oblast dosledno in trdo izvaja ta zakon.

Tarifni pravilniki so sedaj propagandna parola med delavstvom. Odmevajo po vseh revirjih in kolektivih. Tarifni pravilniki naj bi za bodoče določali bolj pravično mero plačila za opravljeno delo. Plačuje naj se po učinku. Pravilniki o nagradah in premijah določajo "boljšo" razdelitev teh med delavstvo. Po pravilnikih naj bi v bodoče podjetja tudi razpolagala z večjim delom svojih dobičkov kot doslej. Pravilnik o preskrbi s cenenimi živili naj bi vnaprej onemogočil izbruhe nezadovoljstva, kakršni so bili lani v Trbovljah. Dejstvo pa je, da je prav radi teh novih pravilnikov prišlo že do hudih izbruhov nezadovoljstva, ker so delavci ob plačilih videli dejanski učinek: davkarija je pobrala večino vseh novih dohodov.

Mladina, mladina. Za njo se komunisti skoraj zastoj bori. Uspeha nimajo. Skušajo jo pa vpeljati v socializem in komunizem preko vključevanja v gospodarske organizacije in gospodarsko delo. Za pridobiva-

nje kmetske mladine ustanavlja aktivne mladih zadružnikov, ki so del sedanega združnega gibanja. Mlade zadružnike skušajo vzgojiti v socialističnem duhu in jih pripraviti za sodelovanje s kmetijskimi drugimi, ki jih gori popisujem, pozneje, ko bodo gospodarji. Isti namen imajo tudi kmetijske gospodarske šole na vasi, naslednje nekdanjih kmetijsko-nadljevskih šol. Kmetisko mladino skuša pridobiti tudi Ljudska Mladina Slovenije, ki je uradna organizacija partije za vzgojo mladine. Ta pa nima na deželi nič prijateljev. Radi pridobivajo mladine organizirajo mladinske delovne brigade. Lani so gradile odsek ceste Ljubljana-Zagreb, letos pa odsek ceste pri Nišu. Brigade so sestavljene iz mladine vseh slojev in v brigadah je letno vsaj 50.000 mladih ljudi. Kljub vsemu temu pravega uspeha komunisti nimajo. Dosegli so pa, da je mladina brez smeri, nepolitična, zmešana, zaverovana v uspehe v materijelnem življenju, da si ne moremo govoriti, da bi bila materijalistične miselnosti. Med šolsko, zlasti visokošolsko mladino so redki, ki govorijo o sebi, da so prepričani komunisti. Na vasi je še močan vpliv dobre družine. Delavska mladina se čuti zelo "zapisano". Na splošno pa se za mladino, po vsem dosedanjem razvoju, ni bati: h komunistom ne gre.

Razmere med Cerkvijo in državno upravo je letos nekako takole. Komunistična vlada se strogo drži zakona o pravnem položaju verskih skupnosti. Cerkevne pobornosti redno ne motijo. Duhovniki poučujejo otroke v cerkvah. Nekaj važnejših procesij je dovoljenih. Tudi romanja. Državna oblast je še vedno silno pozorna na pridige. Kritika razmer, ki ovirajo ljudi pri izpolnjevanju verskih dolžnosti praktično in redno, ni mogoča. Neizprosna je ostala oblast glede osebja, ki ima kaj opravka z vzgojo mladine. Kdor kaže, da še vedno živi po veri, ne more biti učitelj in vzgojitelj, vsaj načeloma ne. V osnovnih šolah je sedaj v tem oziru huje kot bilo. Ker Lavan-tinska škofija letos praznuje stoletnico, odkar je škof Slomšek prenesel škofijsko stolico v Maribor, je škof proglasil leto za Slomškovo leto. Izdali so 50.000 malih koledarčkov s Slomškovo sliko in 80.000 malih Slomškovih podob. Škof Drževnik si prizadeva, da bi bila za stoletnico obnovljena stolnica v Mariboru in je dobil od vlade 22 milijonov dinarjev pomoči. Stoletnico praznujejo župnije z misijoni in duhovnimi vajami.

L. R., Dunaj, Avstrija.

Ruski gospodarski vpliv osvoja Severno Evropo

V sredo, 11. marca 1959, so tresomeri ob 14:22 uri srednjeevropskega časa zaznamovali v švedskih mestih Upsala, Skaltsugan in Goeteborg hud tresljaj zemeljske skorje, ki naj bi bila po vseh sklepanjih počila nekje na meji, vzhodni meji Latvije. Ta potres se je zdel toliko bolj čuden, ker ne pomni, da bi v tem kraju bil kdaj kak potres. Vendar je dogodek prešel, ne da bi vzbudil kako posebno pozornost.

Šest dni kasneje so tresomeri zopet postali "nervozni" dne 17. marca ob 13:22. Ob 8:43 naslednjega dne, pa so zaznamovali hud sunek, nedvomno zopet na ruski obali Baltskega morja. 26. marca sa sledile tri hude eksplozije.

Ugotovili so, da ne gre za eksplozije atomske energije. Gre za gradnjo velikanskih podzemskih naprav, luk in skladišč, čistilnic in pretakališč, ki jih grade Sovjeti na svoji strani obale Baltskega morja.

Sovjetski imperij je začel

Begunci iz Jugoslavije znamenje bednih razmer

Christian Democratic Review v Londonu pravi: "Sedaj je okoli 95% vseh beguncev, ki pridejo iz komunistično vladanih dežel srednje in vzhodne Evrope — če izvajamo Nemce iz Vzhodne Nemčije, beguncev iz Jugoslavije."

Ugleden angleški mesečnik "The Economist" ugotavlja: "Skoro vsi begunci, ki sedaj prosijo za azil zapadne Evrope, so Jugoslavlani."

Zellerbachova komisija, ki je pregledala vse stanje beguncev v Evropi, pa pravi: "V sedanosti je Jugoslavija tista država v Evropi, ki daje največje število beguncev."

Radoje Knežević v reviji Poruka v Londonu skuša sestaviti številke begunstva iz Jugoslavije. Točnih podatkov ni. Zlasti ni podatkov o tistih, ki so skušali bežati, pa so jih ali jugoslovanske straže pobile, ali aretirale in vrnille, ali pa straže sedne države aretirale in zopet vrnille nazaj v Jugoslavijo, kar se posebno v Avstriji dogaja zelo pogosto. Vendar se je piscu posrečilo, da je zbral številke,

graditi gospodarsko-strateške naprave prav tako velikopotežno, v nezaljubljenih razmerjih, kot izgrajuje vojaške naprave. Cevovode za olje polagajo od Kavkaza in iz področja Kaspijskega jezera pa preko vse Rusije gori do baltske obale. Ogromna industrijska naprava bo imela gospodarske in politične posledice, ki jih je sedaj še komaj mogoče zajeti v vseh njenih silnih posledicah. Madžarska, Poljska, Čehoslovaška, osrednja Nemčija, Baltske države, Danska, Finska in Švedska bodo pod vplivom novih dobavnih virov petroleja, bencina, ki ga bodo točili po teh cevovodih.

Tankerji so doslej potovali 30 dni in več, da so dobavljali industrijsko olje skandinavskim deželam Srednjega vzhoda. Odslej bodo rabili le tri dni za transport iz ruskih lukh Memel in Vindau. Ti dve lukhi bosta namreč končni točki cevovodnega omrežja, ki bo pretakalo olje iz izvirov ob Kaspijskem jezeru in v področju Kavkaza. Dolga pot skozi Rdeče morje, Sredozemlje, preko Atlantskega oceana ob evropski obali tja gori na sever bo postala nepotrebnost.

Švedska računa, da bo dvignila svoj uvoz industrijskega olja iz Sovjetske Zveze od 900.000 na 1.600.000 ton še v tem letu, v letu 1961 pa se bo uvoz zvišal nad dva milijona ton. Danska, ki je komaj kaj uvažala iz Sovjetije, bo rabila 150.000 ton takoj. Finska je lani uvozila 1.500.000 ton. Po ureditvi novih naprav se bo ta dobava podvojila. Islandija bo rabila 300.000 ton. Ni dvoma, da bodo te dežele nujno prišle ne le v najozkejši trgovski in gospodarski zvezi s sovjetsko Rusijo, ampak tudi njihov politični odnos do nje se bo spremenil. Rumunija, Čehoslovaška, Madžarska in osrednja Nemčija bodo malo posredneje prišle pod vpliv posledic, ki jih bo povzročila nova industrijska naprava. Cevovodi bodo tesneje povezali sovjetski imperij v Evropi in imeli vpliv na obmejne države, ki bodo bolj navezane nanj.

Istočasno Sovjeti grade cevovode za naravni plin. Ti cevovodi bodo šli preko finskih otokov prav v samo Švedsko. En rokav že grade v Poljsko.

Eksplozije torej napovedujejo novo sovjetsko gospodarsko ofenzivo, ki bo zajela ves sever Evrope in segala globoko v njeno sredo. Komunistična diktatura bo dobila v roko novo, silno sredstvo osvajanja in vplivanja.

ki vsaj za celotno Jugoslavijo pokažejo zelo primerno podoben tega hudega sedanega zla. V Avstrijo je prišlo v letih 1948 do 1958 33.391 beguncev, ki so ostali, da bi se naselili v svobodnem svetu, v Italijo 29.688, v Grško 3736, v Trst 5.760. Tekom letošnjega leta prihaja po 250 ljudi v Avstrijo in prav toliko v Italijo. To so seveda begunci iz cele države, toda dober del je slovenski.

Vsi, ki še čakajo, bodo v kratkem prosili svoje rojake po svetu, da jim pomagajo, da bi si mogli ustvariti življenje med njimi. V begunskem letu, ki se je začelo 1. julija, hočejo likvidirati begunska taborišča v Evropi. Zal v Združenih Državah ne moremo storiti nič, dokler ni novega zakona o izrednem naseljevanju beguncev.

Zellerbachova komisija poroča takole:

"Leta 1957 je kakih 26.000 jugoslovanskih beguncev prekorračilo mejo v Avstrijo, Italijo in Grčijo. Leta 1958 jih je bilo kakih 12.000. Na zahodu se je pojavila tendenca, da štejejo te begunce med "ekonomске emigrante", ne pa za politične begunce. Komisija sodi, da ta definicija nič ne pove in da jugoslovanski begunci, podobno kot begunci iz drugih komunističnih držav, bežijo iz mešanice političnih, gospodarskih in osebnih razlogov. Omenjena definicija o jugoslovanskih beguncih se sedaj uporablja kot opravičilo za dva politična postopka.

Po enem delajo z jugoslovanskimi begunci, po drugem pa z drugimi iz ostalih komunističnih držav. Najbolj vznemirljiva strah tega dvojnega merila je ta, da so 60 odstotkov jugoslovanskih beguncev, ki so pribežali v Avstrijo leta 1958, proglasili za "gospodarske emigrante", jim odrekli pravico do političnega azila in jih vrnilli v državo, odkoder so pobegnili. Za tiste, ki niso bili vrnjeni in ki sicer imajo teoretično pravico do pomoči ameriške organizacije za reševanje beguncev, so pa tudi uporabili prej omenjeno definicijo o gospodarskih beguncih in zato nimajo pravice do nekaterih vrst pomoči, ki je na razpolago ostalim beguncem.

Na komisijo je napravila globok vtis mladost teh beguncev. Skoraj 80% med njimi je starih manj kot 25 let. To niso nikakoli zločinci, ampak delavci, kmetje in študenti. Za beg so se odločili iz razloga, ker so pač del generacije, ki je v vrenju v vsem komunističnem svetu.

Komisija je odkrila znake, ki govorijo za to, da sedanje ravnanje z jugoslovanskimi begunci slabi načelo političnega azila na splošno. Posledica je bilo majhno, pa vendar opazno zoževanje v postopku tudi z begunci drugih narodnosti.

Države, kamor se begunci zatekajo, so začele kazati, da so se naveličale nositi velik del begunskega bremena. Avstrija je vračala 60% vseh beguncev iz Jugoslavije zato, ker ti nimajo možnosti emigracije in ker ne uživajo podpore ameriške organizacije za vzdrževanje beguncev. Avstrija je videla, da toliko zapadno-evropskih držav omejuje svoje pribežališče na madžarske begunce ali pa izbirajo najboljše moči med njimi in to samo v številu, ki jim je pravilno z ozirom na njihov domači trg, ne pa z ozirom na splošne, evropske možnosti.

Komisija končno misli, da dejstvo, da na zahodu smatrajo, da je v državnih interesih treba finančno podpirati Jugoslavijo, še ne pomeni, da je jugoslovanska vlada opustila značilnosti komunističnega pritiska. Vprašanje pomoči jugoslovanski vladi in vprašanje pomoči jugoslovanskim beguncem je treba ločiti in presojati posebej. Prvo je treba reševati po vidikih politične koristnosti, drugo pa na

podlagi moralnih in človeških načel.

Komisija poziva vlado Združenih držav, Visokega komisarja Združenih Narodov za begunce, vlade Avstrije, Italije in Grčije, da ne uporabljajo dvojnega merila: eno za jugoslovanske begunce, drugo za begunce ostalih narodnosti. To pomeni, da naj ameriška organizacija za reševanje beguncev Jugoslovonom nudi isto pomoč kot beguncem drugih narodnosti, da se jim naj odpro možnosti za emigracijo v prekomorske dežele in da naj se Avstrija v pričakovanju takih sprememb vrne, k oni bolj liberalni politiki glede sprejemanja teh beguncev, ki jo je imela v povojnih letih.

Položaj jugoslovanskih beguncev tudi kaže na potrebo po novi oceni in po novem tolmachenju glavnih določil ženevske konvencije o beguncih. Po tej konvenciji je namreč begunec tisti, ki je preganjan ali se upravičeno boji preganjanja. Dejstvo je, da velika večina beguncev iz komunističnih držav beži ne zato, ker so se bali skorajšnje aretacije, ampak zato, ker je zanje življenje pod komunistom postalo neznosno. Bežali so radi dejstva vsakodnevnega preganjanja in ne toliko radi strahu pred osebnim preganjanjem."

Poziv odbora za begunce

Na poziv predsednika Eisenhowerja so zastopniki cerkvenih, dobrodelnih, stanovskih in drugih organizacij sestavili poseben odbor za begunce v Združenih državah. V odboru so najodličnejši zastopniki stanov, kot n. pr. George Meany, predsednik federacije delavskih unij in Msgr. Edward A. Swanson, direktor Catholic Relief Services-NCWC. Ta odbor je razposlal svoj prvi poziv ameriški javnosti. Tole so nekatere stranske in važne ugotovitve:

"Sedanje stoletje se po pravici imenuje "stoletje brezdomnega človeka". Več kot dva milijona ljudi po vsem svetu živijo komaj polovično življenje brez doma in domovine. To so nekaki čakajoči ljudje sedanje dobe, ki imajo kvečjemu po eden ali dva kovčka, kako odejo, nekaj samospoštovanja in nekaj listin, ki z njimi dokazujejo, da so od tam in tam, taki in taki, da jih je taka in taka nesreča pahnila na tuje in da čakajo in... čakajo.

To so begunci iz srednje Evrope, Alžirije, Palestine, Tibeta, Kitajske. To so žive priče prevratov, revolucij in nesreč, ki so se zgodile v zadnjih dveh desetletjih, to so rešenci, ki so ušli smrti v vojnah, revolucijah in preganjanjih. Ušli so smrti in zaneslo jih je ali v taborišče v Avstrijo, ali v barako v Italiji, ali v šotor v Gazi ali v koč v HongKongu.

V begunskem letu hoče ameriški odbor vzbuditi živo zanimanje za to bolečino sedanega časa in pripomoči k čim popolnejši rešitvi. Priporočil je že federalni vladi naj odredi 10 milijonov dolarjev za rešitev begunskega vprašanja, naj oskrbi dodatna prebivališča za begunske ljudi, naj pospešuje novo zakonodajo, ki bi dovolila 20.000 novih doselitev begunskih ljudi na leto. Odbor prosi tudi zasebne dobrodelne organizacije v Ameriki naj zbera vsaj 20 milijonov dolarjev za pomoč k rešitvi svetovnega begunskega vprašanja. Gotovo ne moremo rešiti celo vprašanje v enem samem letu. Toda delna rešitev je mogoča po mnenju odbora vsaj za tele: V Nemčiji, Avstriji, Grčiji in Italiji je okoli 30.000 beguncev "tujih" narodnosti. Komisar Združenih Narodov hoče koncem leta 1960 izprazniti taborišča in razseliti 12.000 beguncev, ki živijo v njih v teh deželah. Poleg teh je v Belgiji, Franciji, Nizozemski in Turčiji kakor tudi v Avstriji, Nemčiji, Grčiji in Italiji še izven taborišč okoli 100.000 beguncev, ki imajo samočasne domove in samo bedne,časne zaposlitve.

Milijon arabskih beguncev je v Libanonu, Siriji, Jordanu in v Združenih Arabskih Republikah, v Hong Kongu je milijon kitajskih beguncev v prenatrpanih taboriščih in žive v beraških razmerah. 9.500 je še vedno tam evropskih beguncev iz Kitajske. Potem so še begunci iz Tibeta v Nepal in Indiji, kitajski v Macao, Tailandu, Vietnamu in Laosu. Poleg teh imajo pa še Vietnam, Koreja, Indija, Pakistan in zapadna Nemčija mnoge begunce svoje lastne narodnosti in potrebujejo pomoči, da bi jih mogle spraviti k rednemu delu in življenju.

Da bi storili čim več v smeri rešitve in za dobro teh ljudi, bi potreben napor in združena moč vsega svobodnega sveta. Amerikanci nedvomno morajo prispevati svoj primeren delež, da bi se izbrisala ta nesreča in v neki meri tudi sramota sedanega rodu. 40 milijonov ljudi je šlo v begunstvo od konca druge svetovne vojne, kakih 15 milijonov jih je še vedno v časnihih prebivališčih in vake dva milijona jih je še vedno v skrajni potrebi in revščini.

Ne, ne, nikdar!

Pravijo, da zgodovina uči in da se mora človek učiti iz napak preteklosti in na podlagi tehkušenj popraviti svoje ravnanje. Toda Madžari mislijo, da to zanje ne velja.

V znanem letu 1956, je začel izhajati v New Yorku časopis Szabad Magyarsag (Svobodni Madžari). Časopis je strašno šovinističen. Maja meseca so objavili več člankov o Trianonski tragediji in poročali o zborovanjih, ki so jih imeli njihovi pristajši v tem času v znamenju žalosti in demonstracije proti mirovni pogodbi, ki je razkosala Veliko Madžarsko. Objavili so tudi dva zemljevida: na enem je bila narisana nekdanja Velika Madžarska, na drugem pa Madžarska in sosednje države po Trianonu. Pod drugim zemljevidom je napis: Ali more to ostati in sami odgovarjajo z znanim madžarskim sloganom: Nem, nem, soha! (Ne, ne, nikdar).

Iz časopisa človek posnema, da imajo tudi novo nacionalistično gibanje Kereszt es a kard mozgalom (gibanje "meč in križ"). Cilj seveda je: obnova Velike Madžarske iz leta 1918. Zato tudi radi pišejo o Delvidek (južne pokrajine), pod čemer razumejo svoje nekdanje posesti, ki so danes del Jugoslavije.

Kaj naj potem pomenijo madžarske besede o svobodi, neodvisnosti, demokraciji, borbi proti tiraniji in svobodni ter konstruktivni skupnosti evropskih narodov? Iz njih pisanja človek lahko napravi nedvoumne in jasne zaključke in ne potrebuje nobene madžarske interpretacije! Taka stremjenja pomenijo veliko nevarnost za bodočnost Evrope, četudi se skrivajo pod streho Združenih držav!

Za enotnejšo zapadno Evropo

Dosedanjim skupnim gospodarskim, finančnim in političnim ustanovam zapadne Evrope se je zadnji čas pridružila še skupna mreža cevovodov za bencin. Belgija, Francija, Nemčija, Luxemburg in Nizozemska so spojile vse svoje cevovode v enotno mrežo, ki se razteza preko vseh teh dežel.

Razdelitev bencina se vrši v enotnem podjetju, ki zaposluje v miru okoli 1000 uslužbencev in delavcev. Seveda so poleg mreže same povezane v skupnost vsa podjetja, ki proizvajajo, čistijo in delijo bencin v imenovanih državah. V vsaki državi so uslužbenci večinoma njeni lastni državljani.

rišč okoli 100.000 beguncev, ki imajo samočasne domove in samo bedne,časne zaposlitve.

Milijon arabskih beguncev je v Libanonu, Siriji, Jordanu in v Združenih Arabskih Republikah, v Hong Kongu je milijon kitajskih beguncev v prenatrpanih taboriščih in žive v beraških razmerah. 9.500 je še vedno tam evropskih beguncev iz Kitajske. Potem so še begunci iz Tibeta v Nepal in Indiji, kitajski v Macao, Tailandu, Vietnamu in Laosu. Poleg teh imajo pa še Vietnam, Koreja, Indija, Pakistan in zapadna Nemčija mnoge begunce svoje lastne narodnosti in potrebujejo pomoči, da bi jih mogle spraviti k rednemu delu in življenju.

Da bi storili čim več v smeri rešitve in za dobro teh ljudi, bi potreben napor in združena moč vsega svobodnega sveta. Amerikanci nedvomno morajo prispevati svoj primeren delež, da bi se izbrisala ta nesreča in v neki meri tudi sramota sedanega rodu. 40 milijonov ljudi je šlo v begunstvo od konca druge svetovne vojne, kakih 15 milijonov jih je še vedno v časnihih prebivališčih in vake dva milijona jih je še vedno v skrajni potrebi in revščini.

K sedanji hudi uri

Bivši predsednik romunske vlade Constantin Visoianu, ki vodi romunsko delegacijo v skupščini zatiranih evropskih narodov, je napisal tale značilen opis sedanega stanja odnosov med komunističnim imperijem in svobodnim delom sveta:

"Sedanji svetovni spor je prišel v najresnejše stanje. Komunisti so napredovali prav do skrajnih točk, ki so označene kot točke svetovne varnosti. Oni izivajo svobodni svet, da podvzame vse, prav vse, kar more, da bi se še rešil.

Stališče Sovjetije je zelo enostavno. Izrazil ga je že davno Ljennin takole: "Vsak, ki je proti razširjenju komunizma, je napadalec, zločinski, vojni napadalec. Vsaka vojna, ki jo izgovorijo komunisti, je osvobodilna vojna. Vsak odpor proti taki vojni je zločinstvo.

Sovjeti delajo vsaj večinoma vedno po tem pravilu. Svobodni svet je prisiljen, da se upre tej sovjetski politiki podjarmjevanja. Če se bodo demokratične sile še vnaprej zadovoljevale s tem, da skušajo Sovjete "zaustavljati", "pomirjevati", če bodo ostale v stalni defenzivi, ki zahteva odstopanje kot doslej, bodo pripeljale komunistično nevarnost prav v središče še svobodnega sveta."

Skupni parasos za pok. gen. Dražo Mihajlovića

WASHINGTON, D.C. — Kot prejšnja leta so tudi letos priredili v Washingtonu parasos za pok. gen. Dražo Mihajlovića. Udeležila se ga je večina tukajšnjih naseljencev iz Jugoslavije, pa tudi vrsta vidnih predstavnikov ameriške prestolniške javnosti in predstavniki prijateljskih narodov.

Absolutno nihče!

V začetku julija 1958 je bil v Chicagu kongres Srbskega kulturnega kluba "Sv. Sava"; govoril je tudi g. Božidar Purić, ki je bil leta 1941 poslanik Kraljevine Jugoslavije v Parizu, med vojno pa celo predsednik vlade Kraljevine Jugoslavije.

In kaj je govoril? "Prišli smo (v emigracijo) da se borimo, in to da se borimo za srbsko državo... Ko smo začeli balkansko vojno in prvo svetovno vojno, nihče, absolutno nihče, niti v srbski vojski niti med srbskim narodom ni pomislil na kako Jugoslavijo. To je bila neznana stvar. Mi smo se borili za srbstvo, za Srbijo." Mar ni to najboljši človek za predsednika Jugoslovanske vlade?

Makedonska pravoslavna cerkev

Kot znano je bil v Ohridu od 4. do 6. oktobra lanskega leta "cerkveno-narodni zbor" Makedoncev in sicer v sindikalnem domu "Orce Nikolov". Tedaj so uradno ustanovili Makedonsko pravoslavno cerkev in postavili svojega cerkvenega poglavarja. Njegov uradni naslov je: Njegov Blaženstvo Arhiepiskop Ohiidski i Skopski i Meitropolit Makedonski Gospodin Gospodin Dositej. Tedaj so tudi sprejeli ustavo Makedonske pravoslavne cerkve, ki ima 171 členov. Po tej ustavi je Makedonska pravoslavna cerkev v cerkvenokanonskem edinstvu s Srbsko pravoslavno cerkvijo preko njenega glavarja patriarha (člen 1). Edinstvo torej predstavlja patriarh in njega se pri bogoslužju spominja Metropolit Makedonski (člen 38). Podrobni odnosi s Srbsko pravoslavno cerkvijo bodo urejeni v posebnih pogodbah kot to določa člen 39 ustave. Letoš je začel izhajati Glasnik, uradni list Makedonske pravoslavne cerkve.

Ureditev cerkvenih razmer prav gotovo veliko pomeni za normaliziranje odnosov med Srbi in Makedonci.

Falirani študentje

Stipe Šušar je napisal članek v Naše teme, leto II, štev. 3, 1958 (Zagreb) o nerednostih na jugoslovanskih univerzah. Omejnih se je le na beograjsko in zagrebško. Leta 1957 bi moralo diplomirati 11.300 slušateljev, kolikor se jih je preje pred 4, 5 in 6 leti vpisalo v prvi semester. Toda niti en procent jih ni diplomiral o pravem času. V Zagrebu komaj 1% dokonča študije, po podatkih rektorjevega poročila.

Okoli 55% vpisanih študentov se porazgubi in nikdar ne pride na konec študija. Absolutno ventov je preko 20.000. Jugoslavija ima danes približno toliko študentov na univerzah kot Anglija, toda študijski rezultati so daleč, daleč slabši. Avtor pravi, da je precejšnja krivda za tak položaj v nedelavnosti celice Zveze komunistov, ki so vase zaprte in se bojijo debat, ker zaradi neinformiranosti pogosto pridejo "v škripce".

Drobne iz domovine

Po podatkih, objavljenih v letošnji marčevi številki mesečnika Jugoslovanski pregled, je prebivalstvo glavnih mest Jugoslavije sledeče (v oklepajih je površina v kv. km):

Beograd	565,736 (524,67)
Zagreb	456,012 (494,96)
Sarajevo	177,600 (495,63)
Skopje	156,400 (145,14)
Ljubljana	144,517 (277,72)
Maribor	115,781 (360,63)
Rijeka	94,520 (277,56)
Subotica	78,996 (293,44)

Jugoslavija ima 31 gospodarskih sidišč. V LR Sloveniji so štiri in sicer v Ljubljani, Mariboru, Celju in Kopru. Okrožno gospodarsko sidišče v Kopru in Višje gospodarsko sidišče v Ljubljani rešujeta pomorske spore na področju LR Slovenije.

Koncem leta 1938 je bilo v Sloveniji 1.412 gasilskih enot s 38.000 aktivnimi člani in 22.850 pomožnimi člani. Poklicni gasilci imajo samo sedem edinic in sicer 4 mestne in 3 v okviru podjetij s 192 gasilci.

Filmska produkcija v Jugoslaviji v letu 1958: 14 dolgotrajnih igranih filmov, od tega tri v Ljubljani (2 "Triglav film" in 1 "Viba film"); 6 kratkometražnih igranih filmov, 2 v Ljubljani ("Viba film"), 123 dokumentarnih filmov, 16 v LR Sloveniji ("Triglav" in "Viba film") in še večje število manjših filmov.

FLR Jugoslavija ima sedaj 61 diplomatskih predstavnikov v tujini.

Sledeči Slovenci so na čelu diplomatskih misij:

Jože Zemljak, ambasador na Dunaju (Boris Trampuž, generalni konzul v Celovcu);

Dušan Kveder, ambasador v New Delhi, akreditiran pri vladah Indije, Afganistana in Čile; lona;

Stane Pavlič, ambasador v Djakarti;

Franc Kos, ambasador v Tokiu;

Mitja Vošnjak, poslanik v Berlinu;

Franc Hočevar, ambasador v Bukarešti;

v Trstu pa je generalni konzul Žiga Vodusek.

Moderno življenje zahteva od vsakega človeka, da poglobno pozna zlasti gospodarska in socialna vprašanja. Vsak katoličan pa mora poleg tega tudi poznati statično Cerkev do teh vprašanj. Vse to nam na razumljiv način razloži najnovejša slovenska knjiga SOCIOLOGIJA, ki je napisal največji slovenski strokovnjak na tem polju univer. profesor dr. Ivan Ahčin.

Fr. Milčinski:

ZLOČINCI

NOVELA

Moj ubogi prijatelj, upokoje- ni major Davorin Trn je do- končno mrtev in temeljito po- kopan; divji bršljan mu preprega gomilo, kjer počiva in čaka sodnjega dne in vesoljne mobi- lizacije. Tačas bo vstal od mrt- vih, revež, in gumbi se mu bo- do svetili, da bodo vid jemali zvezdam.

Svojcev ni za njim. Zato lahko povem, kaj mi je nekoč pravil, ko sva, prihajajoč iz vajene krčme, še krenila na kratek nočni izprehod v samo- ten drevored.

Tisti večer je bilo izredno ži- vahno pri našem omizju. Krč- mar je bil z vljudno besedo med nas posadil trgovca z Gorenjske, svojega prijatelja, hotel ga s- tem posebno počastiti. Kajti na- še omizje, čigar začetek je segal za dvajset let nazaj, je bila zna- menitost in ponos njegove krč- me.

No, prijatelj z Gorenjske je bil vljuden in ponižen gospod, hvaličen za vsako besedo, ki se mu je privoščila, in ganljivo dovzeten za one najstarejše do- vtipe, ki so se hranili pri našem omizju posebe in zgolj za zuna- nje rodoljube, da se z njimi preizkusijo, koliko preneso.

Ko nas je z globokimi poklo- ni in z vdano zahvalo za prijaz- no družbo zapustil — šel je na vlak —, reče profesor Dušan I.: "Hvala Bogu, da je že vendar odšel! Nerodno je, za isto mizo

sedeti s človekom, ki je že dva meseca jedel ričet."

In tako je prišlo na dan, da je ponižni gospod z Gorenjske še v svojih vajenskih letih, za- peljan po gospodarjevem uka- zu, po krivem pričal in zato pri- šel za dva meseca v ječo.

Krčmar se je opravičeval, da je njegov prijatelj zlata, pošte- na duša; na tisti davni greh iz mladih let se res ni več spomi- njal itd. itd.

Del omizja se je hudoval in grozil, da se izseli, češ, prihod- njič bo pozorni krčmar okoli mize posadil zbirko kaznjencev kar v njih ličnih krogih in, ako mogoče, za verigami na rokah.

Tačas pa je posegel vmes sta- rina, gospod Matej, sodnik v pokoju — ravno si je basal pipo in zato izjemoma imel usta na razpologo za pogovor — in je rekel: "Možje, ne bodite farize- ji! Vsi smo grešniki. — Vpraš- am Vas, kaj dela sramoto, ali greh ali kazen? Recimo, nak- nadno se je izkazalo in uradno ugotovilo, da je bil novi naš pri- jatelj po nedolžnem zaprt; ali bi tudi potem ne kazalo, sedeti v njegovi družbi?"

Vse omizje se je strinjalo, da v takem slučaju ne bi bila čast gorenjskega prijatelja prav nič omadeževana.

"Gotovo ne, čeprav je sedel dva meseca, kaj ne! Nasprotno kot mučenik bi bil nemara de- ležen še višjega spoštovanja. Kazen torej ne dela sramote, sramoto dela pregrešek. Zdej pa recimo, nekdo zagreši de- ja- nje, ki bi mu zanj sodilo po ma- lemu dva meseca ječe, pa ima srečo, da ga ne primejo. Kazni- torej nima nad sabo, pač pa pregrešek, in pregrešek je tisto, kar dela, kaj ne, sramoto. Vpra- šam, ali s takim človekom sme- mo sedeti za isto mizo?"

Omizje je molčalo in misli- lo. Sodnik je nadaljeval: "Ljudje božji, vi ne veste, koliko ka- zenskih paragrafov je na sve- tu! Resnično, resnično vam po- vem, ne enega ni za to mizo, ki se ne bi bil, kaj pravim: enkrat — petkrat in desetkrat že pre- grešil zoper to ali drugo ka- zensko določbo, pa le sedimo drug z drugim in se imamo radi. Zato pravim: Grešniki smo vsi, ločimo se le v tem: nekateri i- majo smolo, da padejo pravici v kremplje, drugi se ji pa sreč- no unikamo do konca svojih dni."

Mladi profesor Dušan je ne- kaj protestiral.

(Dalje prihodnjič)

PITTSBURGH, PA.

REAL ESTATE FOR SALE

WEST MIFFLIN — 5 room ranch, 1½ story, ceramic tile bath, electric kitchen, garage off 1st floor, room for game room, large picture win- dow in basement. \$17,300. Reduced to sell. Owner. Homestead 1-3420. (147)

LOTS FOR SALE

BUILDERS — Attention, Homestead, Park, 12½ acre plot. 50 large lots. Bids start at \$49,000. Call Homestead 1-3420. (149)

BUSINESS OPPORTUNITY

RESTAURANT - CLASS "A" — Thriv- ing business, \$2,000.00 per week. No liquor license. All modern equip- ment. Rent reasonable. Property op- tional. Only \$3,500.00. Wm. W. Lee Agency. EV 1-9135. (147)

KOLEDAR društvenih prireditev

AVGUST

23. — Piknik Baragovega doma na Kaliopovi farmi.

30. — Dramatsko društvo Lilija in pevski zbor Korotan prire- diti skupni piknik na farmi sv. Jožefa.

OKTOBER

4. — Slovenski dom na Holmes Ave. slavi 40-letnico obstoja. Sodelovala bodo vsa društva.

11. — Pevski zbor TRIGLAV pri- redi v Slov. nar. domu na 6818 Denison Ave. "vinsko trgatve" s plesom.

17. — Oltarno društvo fare Ma- rije Vnebovzete priredi "Card party."

25. — Pevski zbor PLANINA pri- redi v S. D. na Stanley Ave. svoj jesenski koncert. Zače- tek ob 6:30 zvečer.

25. — Pevski zbor ILIRIJA ima v šolski dvorani pri Mariji Vnebovzeti običajno jesensko prireditev.

31. — Zveza slovenskih proti- komunističnih borcev priredi "vinsko trgatve" v Slov. do- mu na Holmes Ave.

NOVEMBER

1. — Glasbena Matica poda Ver- dijevo opero Il Trovatore v

Slovenskem narodnem domu na St. Clairju.

14. — Združeni igralci bodo po- novili opereto "Mežnarjeva Lizka" v novi dvorani pri Sv. Vidu. Začetek ob osmih zve- čer.

21. — Korotan priredi ples v Slovenskem domu na Holmes Ave. ob osmih zvečer.

22. — AJC na Recher Ave. pro- slavi svojo 40-letnico z ban- ketom. Začetek ob petih po- poldne.

DECEMBER

6. — Pevski zbor Slovan pri- redi v AJC na Recher Ave. ob štirih popoldne koncert.

FEBRUAR 1960

13. — Korotan priredi predpust- ni ples v Slovenskem domu v Collinwoodu.

27. — Pevski zbor Triglav ima v Slov. domu na Denison Ave. veselico z maskerado.

APRIL 1960

10. — Glasbena Matica priredi Spomladanski koncert v Slo- venskem narodnem domu na St. Clairju.

24. — Koročan priredi svoj vsa- koletni koncert v novi šolski dvorani pri sv. Vidu.

Janez Grum:

Misli in pripombe h knjigi "This Is Slovenia"

(Nadaljevanje)

Kar pa tiče citat iz Cankarja, da je "stara zagrizenost pozna- la samo prvo in zadnjo besedo — oblast," je treba reči da velja predvsem za komuniste, ki so sami nestetokrat povedali in za- pisali, da je oblast zadnja njho- va realnost.

Zaradi slovenstva bi po Finž- garjevo ne smeli vzeti orožja. Da, slovenstvo je velika dobi- na za vsakega slovenskega člo- veka. Večja in primarnejša pa

je pravica do lastnega življenja. A te pravice partizani s svojim kajnovskim pobijanjem, žal, ni- so priznavali. Vsaka stvar pa brani svoje življenje, preden je pobita. To je osnovni biološki princip, ki ga tudi Finžgar ne bo spremenil. Ko bi ne prišlo do Vaških straž in pozneje do domobranstva, bi komunistični partizani pobijali vidne proti- komunistične Slovence prav do konca vojske. Za tistega, ki je živel takrat v podeželju in od blizu gledal gorje, prizadejano po partizanih, o tem ni dvoma. A po Finžgarjevo bi ne smeli začeti s samoobrambo; morali bi se pustiti pobijati do konca vojske. O tem stališču duhov- nika in pisatelja Finžgarja se sme reči, da je bolečina vseh bo- lečin. — Finžgar sicer dostavlja,

da se je o mnogih zapiskih, ki si jih je med vojsko zapisal, izka- zalo, da so bili pogrešeni, da je

bilo v njih mnogo pretiranega, izkrivljenega, nestvarnega; in da je prepričan, da se bo po de- setletjih našlo pero zgodovinar- ja, ki bo stvarno opisal petletko okupacije. Zdi se, da se je Finž- gar zavedel, da je njegova ob- sadba premalo utemeljena in jo je zato skušal omiliti. A bralec nehote dobi vtis, da besede, ki jih je Finžgar zapisal v prej-šnjem odstavku brez sleherne omejitve, živijo v njem veliko močnejše kot pa omenjeni dostav- vek.

Kljub velikim talentom in ve- likim kulturnim zaslugam je treba pibiti, da je Finžgar ideo- loško odpovedal v najbolj usod- nem času slovenske zgodovine. Več kot odpovedal: s svojo be- sedo je znatno pripomogel, da je del katoliške inteligence za- šel v komunizem. Je prav, da je sam ovekovečil svoje ideološko zvodništvo. Zato nas njegove besede obsodbe ne motijo.

Finžgarjev primer je dokaz, da bi moral vsak prikaz naše samoobrambe pred partizan- skim nasiljem zajeti vse bistve- ne značilnosti, ki so za pravilno sliko in za razumevanje potreb- ne. Potrebne nam samim, prav tako pa angleško govorečemu bralcu.

K Finžgarjevi obsodbi naše samoobrambe dodajam tale: ce- lotna slika in značaj naše samo- obrambe se nič ne spremeni ob

priznanju, da se je zgodilo tudi nekaj obsodbe vrednih dogod- kov v naši sredi. V najbolj ure- jenih vojskah se dogajajo: vojak z orožjem v roki zagreši kaj na svojo pest. Celo v križarskih vojskah, ki so nastale iz ideal- nih nagibov, so se dogajali. A dejstvo ostane: medtem ko so se pri nas zgodili trije, štirje zlo- čini, so jih partizani zagrešili sto. (Računajoč od začetka obo- rožene samoobrambe dalje, prej pa smo bili tako ali tako zgolj pasiven objekt partizanskega nasilstva.) Kar pa je važnejše: pri nas sta zlo in zločin veljala kot taka, zato smo jih skušali iz- trebiti in kaznovati, pri parti- zanih pa so bili zavestno poli- tično sredstvo, v soglasju z nji- hovo materialistično moralo.

Še k zgod. pregledu

Pri zaglavju "Allies in the Dark" se sprašujem: Mar bi se oportunistična politika zapad- nih zaveznikov spremenila, če bi bili, recimo, trikrat bolj in- formirani o položaju v Jugosla- viji, kot so bili? Dvomim, da bi se. Kar pa tiče informiranost samo, se sme reči, da so zapad- ni zavezniki precej dobro vede- li, kaj se godi v Jugoslaviji. To so zvedeli po radijskih oddajah, ki so delovale prve dve leti vojs- ke. Zvedeli pa tudi po tistih Slo- venci, Hrvatih in Srbih, ki so bili v angleški obveščevalni službi. Sam sem nesel dvakrat poročilo o položaju telegrafistu Božnarju, ki ga je oddal v Kai- ro. Naletel sem v tistem času na dva ugledna človeka, ki sta po svojih kanalih obveščala za- pad, za tretjega pa zvedel. Zato se ne more reči, da so bili zapad- ni zavezniki v temi glede naše samoobrambe. Rajši recimo, da zavezniki takrat niso poznali ali da niso hoteli spoznati narave komunizma. Zato obdolžitev, da so bili zavezniki v temi, ne drži. Še manj pa spada v angleško pi- sano knjigo.

Razumel pa bi deloma, a v ta- ki knjigi kot "This is Slovenia" ne opravičil, nek drug očitek, ki ga večkrat slišimo v naši sredi: da zastopniki v Londonu niso poskusili vsega, da bi narodu doma sporočili, kako zapadni za- vezniki gledajo na našo samo- obrambo. V tej zvezi omenim dr. Kuharjeve napore (razložil mi jih je v maju 1952), kako ob- vestiti nas doma jeseni 1. 1944 o določbah. Teheranske pogode- bi. Omeniti je tudi, da je bil dr. Janko Kralj v Rimu pripravljen, da bi šel skozi obe fronti v Ita- liji do Rima, da bi zvedel za naš položaj. Kako težke so bile vse te naloge, dokazuje dejstvo, da sta celo po končani vojski prišla Ž. in P. kljub priporočil- lom dva ali tri dni prepozno v Celovec.

Imejmo vedno, pred očmi dej- stvo, da je oportunistična poli- tika zapadnih zaveznikov odlo- čila za Tita, ki je pokazal politi-

čno spretnost, ko je dejal, da je njegova naloga predvsem bor- ba proti nacistom in fašistom ter je skušal premestiti v svojih komunističnih vrstah hrvaško- srbski spor. Medtem ko je Mi- hajlovič izjavil, da bo za vsako ceno uničil partizanstvo in pri- tem vzel pomoč, kjer jo bo do- bil. Pravilna izjava, a s takrat- nega zunanje-političnega vidika nemodra. Predvsem pa je bila vendar Sovjetska Rusija, ki je stala za Titom. Da bi mogli pro- ti tem velikim odločitvam za- veznikov naši zastopniki zunaj kaj prida več storiti, je težko verjetno. — — —

Sorazmerno dobro je prikaza- na vetrinjska tragedija. Vseh domobrancev je bilo v Vetrinju 12,000. Ker se jih je v sredo zvečer 31. maja 1945, ko smo zvedeli za katastrofo, več sto razbežalo in ker je bilo nato do- ma par sto mladoletnih pomi- loščenih, računamo, da so ko- munisti pobili brez sleherne sod- be 11,000 vrnjenih domobran- cev.

Prav je, da je dr. Meršolova zasluga dobila svoje mesto v knjigi. A zakaj je treba pri tem postavljati primer o begunsko- vladu, ki je takrat več ni bilo? Ne morem se znebiti vtisa, da so prireditelji iskali prilike, da udarijo po zastopnikih zunaj in po Srbih kjer mogoče. Vse ob- dolžitve naj se razčistijo na do- mačem trgu! V predstavljalno knjigo ne spadajo! V zmoti je vsakdo, kdor misli, da bo na ta način zbudil pozornost pri tu- jcu. Jaz sem prepričan o nas- protnem.

(Dalje prihodnjič.)

Ženske dobijo delo

Delo v kuhinji

Išče se pomočnico za delo v kuhinji. Ure od 1:00 pop. do 8 zvečer.

SORN'S RESTAURANT

6036 St. Clair Ave. EN 1-5214 (x)

Dekleta in ženske

17 do 30 let stare za pregiba- nje rjuh in prevleke za blazine in likanje srajc in drugo. Vza- memo začetnice.

MENK BROS. LAUNDRY

634 E. 103 St. (149)

Delo za žensko

Išče se slovenska ženska, da bi skrbela za starejšo žensko, ki pride domov iz bolnišnice. Sta- novanje. Kličite EX 1-1989. (150)

MALI OGLASI

Soba in hrana

Sobo in domačo hrano dobi zaposlen moški na 1394 E. 52 St. (147)

Prodaj

Prodaj rabljeno stiskalnico sadja po ugodni ceni. Kličite MU 1-4699. —(147)

Stanovanje

Rad bi dobil poštenega fanta, da bi delil stanovanje z menoj. Si lahko kuha. Hladilnik na razpologo in vse udobnosti. Kli- čite UT 1-9894. (147)

Hiša naprodaj

Dohodninska hiša v okolici E. 185 St., 5 sob in kopalnica spodaj, 4 sobe in kopalnica zgo- raj, 2 plinska ogreva, dvojna garaža, dvojni lot. Zelo ugodno. KNAUS REALTY AN 1-2011 (147)

Sobe se odda

4 sobe se oddajo novoporočen- cem ali odraslim ljudem, zgo- raj, na 1214 Norwood Rd. —(149)

Iščejo sobe

Išče se 2 ali 3 sobe od E. 185 St. do Babbitt Rd., neopremlje- ne. Kličite MI 1-4482 po 6 uri pop. —(148)

Hranite denar za deževne dneve —kupujte U. S. Savings boude!

MALI OGLASI

Stanovanje se odda

Šest sob se odda v najem, gorkota in vroča voda, zgoraj, zadaj, na 7117 St. Clair Ave. Vprašajte po 3. uri popoldne. (148)

Naprodaj

Krasna moderna 7-sobna hiša za eno družino s 3 spalnicami. Oboke, preproge od stene do stene, nov plinski furnez in pi- hlaec. Poploščena kuhinja in kopalnica. Sanitas na stenah v kopalnici in kuhinji. Nove Youngstown omare in lijak v kuhinji, sadren omet na stropu, ognjišče, zimska okna in vrata, nov porč spredaj z "awning". Nov zaprt porč zadaj. Nova na- prava v pršni kopeli v kleti. Pregibajoča vrata, nova streha, garaža. Krasno dvorišče zadaj. Tudi Duncan Fyfe jedilno po- hištvo in Westinghouse sušilec. Morate si ogledati na 878 E. 75 St. Samo po dogovoru. Kličite HE 1-0300 ali EN 1-8524. —(149)

V najem

Odda se 5 sob, na novo deko- rirane. Najemnina \$45. Vpra- šajte na 1334 E. 55 St. (149)

Euclid — Iastnik

Colonial hiša — 3 "twin" ve- like spalnice, 1½ kopalnica, og- njišče za drva v stanovanjski sobi, nove preproge, zavese, po- ploščena rekreacijska soba z ognjiščem, zimska okna in mre- že. V Holy Cross fari — blizu Lincoln. V nižjih dvajsetih. Nič agentov. Kličite RE 1-7770. (151)

Sobo oddam

Opremljeno sobo oddam za- posleni ženski. Si lahko kuha in pere. V okolici sv. Vida. Kličite UT 1-3772. —(147)

Naprodaj

Enodružinska hiša, 4 spalnice, moderna kuhinja, kopalnica, družinska soba, stranišče, na prvem. Plinski furnez in ekstra lot. V fari Marije Vnebovzete. Zidana Colonial hiša. 5 sob spodaj, 4 spalnice zgoraj, raz- vedrilna soba, dvojna priklju- čena garaža, velik lot, v E. 185 St. okolici.

KOVAC REALTY

960 E. 185 St. KE 1-5030 (147)

Stanovanje se odda

Tri neopremljene na novo de- korirane sobe z vročo vodo se oddajo odraslim. Vprašajte na 1176 E. 61 St., spodaj, spredaj. Najemnina \$38. x(m,w,f)

Stanovanje se odda

V najem se odda 5 sob s ko- palnico, plinski furnez, zgoraj, na 1251 Addison Rd. Kličite HE 1-6035. —(3, 5, 7 avg.)

Sobe se odda

Oddajo se 3 sobe in kopalnica, z gorkoto. \$48.00. Na 1206 Nor- wood Rd. Kličite HE 2-1736 po 4. uri pop. (3, 5 avg)

V fari sv. Kristine

Krasen 4½-sobni bungalow, prava slovenske velikosti kuhi- nja, 2 spalnici, stanovanjska soba in poploščena kopalnica spodaj, prostor za 2 sobi zgo- raj, polna klet. Bakrene cevi, plinski furnez sežigalec, poseb- no velika 1½ garaža. krasno za- sajeno. Zares dober kup za \$17,000.

Zamenjamo

Katerikoli hišo ali posestvo, katero imate, za 6-sobno zidano in leseno colonial hišo v Euclid. Hiša je zdaj prazna. Kličite zdaj in se pogovorimo.

PAGE REALTY INC.

Members Northeast Multiple Listing Service

455 E. 200 St. KE 1-1030

Vprašajte za John Laurich

(147)

Večja kot kdajkoli

ANZLOVARJEVA 20% POPUSTNA RAZPRODAJA

Cene vsemu blagu znižane za namanj 20%. Več izrednih kupov.

Cene moškemu spodnje- mu perilu znižane

Atletske majice 2 za \$1.00

Spodnje hlače 2 za \$1.10

Kratke spodnje hlače 2 za \$1.10

Deške nogavice 4 parov za 97c

Deške srajce in hlače po globoko znižanih cenah.

Damske obleke, krila in bluze 2 za ceno ene

Dekliske obleke po glo- boki znižanih cenah.

Oblačila za šoloobvezne otroke sedaj po ogrom- nih prihrankih

Razprodaja se prične 3. avgusta

in se konča 15. avgusta

Mi dajemo in zamenja- vamo Eagle znamke

Dvojne Eagle znamke ob torkih

ANZLOVAR'S DEPT. STORE

6214 St. Clair Ave.

Prijatelj's Pharmacy

SLOVENSKA LEKARNA Prescriptions — Vitamins First Aid Supplies

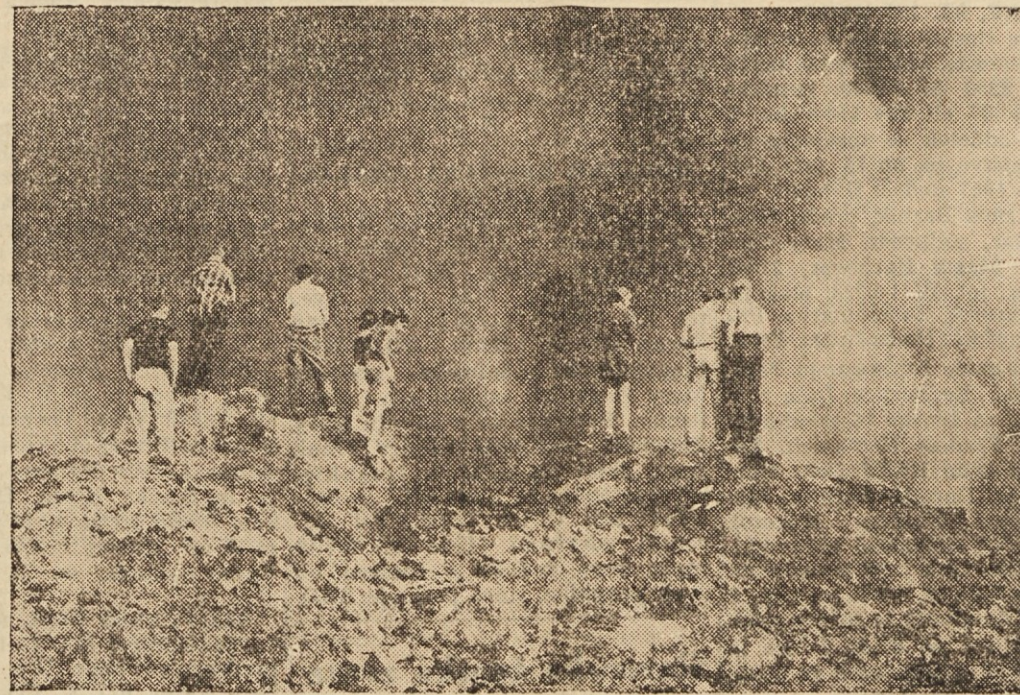
Vogal St. Clair Ave in E. 68 St

CE HOČETE . . .

prodati ali kupiti posestvo ali trgovino, obrate se do nas

JOS. GLOBOKAR

986 E. 74th St. HE 1-6607

NA ROBU OGNJENIKA? — Gost dim, ki se vzdiguje v ozadju, spominja na žrelo ognjenika, v resnici pa opazujejo ljudje z v rha griča požar, ki je uničil tovarno v Chel- sea, Mass., in napravil okoli milijon dolarjev škode.

KRISTOF KOLUMB ali Odkritje Amerike

ZGODOVINSKA POVEST

—Da, midva ubeživa — zaklical je tudi Jernej. Peter, kate-rega ti poznaš, te dni pojde v Anglijo in midva se mu lahko zaupava. V Angliji najdeva drugo domovino. Ondu ostaneva, dokler se brat ne povrne z ekspedicije, in potem bomo vkupe živeli. Zdrav sem in močen in poleg tega sem se, za kar gra hvala mojemu bratu, naučil risati zemljevide in vselej dobim sredstev za življenje, dokler se razmere tukaj ne premenijo. Si li zadovoljna, Monika?

—Se ni mogla odgovoriti, ko se je na dvorišču oglašil očetov glas.

—Monika, Monika! Kam si že zopet ušla? ...

—Sveta Mati Božja! oče! — zaklicala je Monika prestrašeno izvijajoč se Jerneju iz rok. — Moram hiteti, — z Bogom, jutri pridi!

Poljubila sta se še — in odtekla je ona, kakor preplašena košuta.

Jernej Kolumb je ostal še nekaj časa v vrtu in poslušal. Razločil je jezen glas očetov in tiha opravičevanja hčerina in v brezsilni jezi stiskal pesti.

—Temu se mora nerediti konec! — mrmral je. — Monika ne more tukaj ostati. Če je starec z lepja ne da, vzamem jo po silo!

CHICAGO, ILL.

REAL ESTATE FOR SALE

LASTNIK MORA PRODATI — 6-sobno zidano hišo, 2 sobi zgoraj, gorkota na olje, avtomatični vod. grelec, velika klet, dvojna garaža, 2124 W. Homer St. Brunswick 8-2314. (148)

ARLINGTON HEIGHTS — 1½ yrs., 3 bedroom ranch, full basement, kitchen with built-ins, comb. stove, screens, washer - dryer, water softener, wall to wall carpeting, drapes. — Clearbrook 5-9599. (147)

WOOD DALE
NEW HOME — 3 bdrms., ranch type, 4 mo. old, dry bsmt., hardwood floors, electric heat, landscaped and seeded, 70x150 lot, water softener, attached garage. Owner being trans. Will sacrifice, \$11,200. — Phone POster 6-5608. (147)

DOWNSIDE GROVE
Immediate possession. 8 rm. brick, 4 bdrms. h. use, by owner. 2 full tile baths, cab. kit., 2 car gar., gas heat, dry basement, 80x297, landscaped lot with 20 beautiful fruit trees. — Near schools, churches, shopping, transp. Call Woodland 8-4127. (148)

HOMETOWN—4500 W. 88th Pl.
2 bedroom corner duplex, 1½ garage, gas heat, near C.T.A., church and school. Many extras. \$13,300. By owner. Garden 5-5094. (148)

REMODELED 3 bdrms. stucco house, stoker, 1½ baths, near schools, churches, shopping. Good transp. By owner. Call Austin 7-4542 after 6. (147)

WESTERN SPRINGS
Immediate occupancy, 4 bdrms. and encl. heated sleeping porch, 2½ baths, rec. rm., good cond., W. to W. carpeting, electric dishwasher, 2 car att. gar., large corner lot, close to schools, churches, Burlington R.R. By owner. CHestnut 6-1549. (147)

WESTCHESTER
Immediate possession, 3 bedroom corner ranch, 2 tile baths, fireplace, carpeting, Thermopane windows, finished basement, attached garage. — Many extras. Open house Sunday 1 to 6 p.m. 1837 Buckingham. (147)

REAL ESTATE FOR SALE SUBURBAN

LA GRANGE PARK
1 year old, 2 twin size bdrms., face br. ranch, full dry basement, overhead plumbing, 1½ car gar., alum. storms and awnings, refrigerator, stove, washer incl. Near schools, stores, transp. \$28,000, by owner. — FLeetwood 4-0638. (147)

in odpeljem v Anglijo. Monika pojde z menoj. Se danes moram govoriti s Petrom.

Ko se je tako oddolžil, povrnila se mu je dobra volja. Popravil je svojo mornarsko kapo in spazil se na ulico in s hitrimi koraki odpravil se domu.

V tem je pa Monika opravila svoja dnevna dela in šla v svojo sobo. Onemoglo jo utrjevali je sela na leseni stol, ki je stal poleg mize in zakrila obraz z rokami. Neka čudna žalost se je je polotila in solze so jej stopile v oči. Sestanek z ljubljencem je vzbudil v nji celo vrsto nad in bojaznij. To, česar se je do sedaj nezavedno belala — da jo da oče Alonzu, ki jej je zopern do globočine srca, in ovadba katere so boji njen oče, — je sedaj živo stopilo pred nje oči.

—Nakrat se je zaslislalo lahko trkanje na vrata in glas očetov.

—Monika, odprti!

Monika je prestrašeno obrislala si solze in odprla duri.

Oče je vstopil molče. Njegove oči so se tako čudno svetile, da se je deklica nehotno stresla in nazaj umaknila.

—Si li bolen, oče? — vprašala ga je skrbno.

Odgovoril ni in neprestano je gledal svojo hčer.

—Oče, povej! ponovila je. On je molče sedel na stol.

—Kje si bila danes, ko sem te klical? vprašal je hčer.

Devjaka se je stresla. Hotela je že lažati ali naravna odkritosrčnost ji je branila.

—Na vrtu ... pri Jerneju ... Nočem tega skrivati! — rekla je.

—Kam to privede, dete? Ti veš, da jaz tega ne pustim — ne morem dopustiti, — rekel je zdržljivo oče.

—Ne moreš, oče? Zakaj ne? Meri me hoče prodati malopridnežu Alonzu? — je z gorečnostjo zaklicala Monika.

Oče je pobledel in moral se je prijeti za stol, da ni pal.

—Oče, odpusti, da sem se tako rezko izjavila! — rekla je Monika. — Ljubim te z vsem srcem, ti si vselej bil tako dober z menoj, a sedaj — sedaj — zakaj sedaj mučiš moje srce in mi braniš videti se z Jernejem in

CHICAGO, ILL.

BUSINESS OPPORTUNITY

RESTAURANT and GRILL — Good, steady year-round trade. Excellent family business. Established 26 yrs. Call Euclid 6-9344. (147)

FLORIST SHOP — Old established retail shop with apt. and income apt. on 2nd floor. No. Indiana (Gary). Priced to sell. Very good opportunity. Otto's Flower Shop, 2533 W. 11th Ave., Gary. TUrner 2-7152. (147)

SMALL RESTAURANT — 5 day week. Factory district. Excellent going business. Exceptional opportunity. — Closed, due to illness. Call ESTbrook 8-9674 before 2 p.m. week days. All day Saturday. (147)

MODERN GROCERY — S.W. location. Established with good neighborhood business. New large 2 bedroom apt. upstairs. Excellent opportunity. Call Hilltop 5-2576. (147)

NORTHBROOK — TV and Sporting Goods business. Well established 5 years. Selling due to other interests. Complete with stock and fixtures. Call IDlewood 2-6530 after 6 p.m. (148)

me hoče dati razuzdanemu pijancu Alonzu? Zakaj si tako neusmiljen z menoj?

Oče je sedel, ne da bi se bil kaj ganil. Glava se mu je povesila na prsi in težko je dihal. Nazadnje se je pa ohrabil. —Vzemi stol in usedi se k meni Monika. — rekel je. — Sedaj je noč in vsi spe ... Povedal ti bodem neki dogodek, ki ti vse pojasni, kar se ti zdi tako čudno. Bridek smeh se je pokazal pri tem starcu na ustnih.

Imenik raznih društev

Kranjsko Slovenska Katoliška Jednota

DRUŠTVO SV. VIDA. ST. 25 KSKJ
Duhovni vodja Rev. Louis B. Baznik, predsednik Frank A. Turek, dopredsednik Albin Orehek, tajnik John J. Polz, 1164 Norwood Rd., tel. HE 1-0955; zapisnikar A. Strniša Sr., blagajnik Louis Krajc, Nadzorniki: Anthony J. Fortuna, John Gornik, Joseph J. Nemanich; vratar in zastavonoša Andrew Zamej; vodja atletike in mladinske aktivnosti John J. Polz; zastopnik za SND in N. A. banko Anthony J. Fortuna; zastopnika za Ohio KSKJ Booster Club John J. Polz in Albin Orehek; zastopnika za Ohio KSKJ dan, Daniel Postolnik, Anton Strniša in Frank A. Turek, za pregledovanje novega članstva vsi slovenski zdravniki.

Društvo zbora vsak prvi tork v mesecu v sobi št. 4 šole sv. Vid, ob 7:30 zvečer. Mesecni assessment se začne pobirati ob 6:30 zvečer in 25. v mesecu v dvorani zvečer ob 6:00. Od 26. pa do konca meseca na domu tajnika od članstva, ki ni ni moredo plačati poprej. V društvu se sprejemajo novi člani in članice od 16 do 60 let in se jim nudi prst zavarovalnine od \$250 do \$5,000. Bolniška podpora znaša \$7 in \$14,00 a teden. V društvu se sprejemajo tudi otroci od rojstva do 16 let. V učilu bolezni se naj bolnik javi pri tajniku da dobi zdravniški list in kartico ravna na se ne pravilni Jednote.

DR. SV. LOVRENC ST. 63 KSKJ

Duhovni vodja Rt. Rev. J. J. man, preds. Louis Simončič, dopredsed. Ant. Zidar, tajnik Ralph Godec, 3559 E. 80 St., tel. VU 3-6324; zapisn. Jacob Resnik, blag. Josip W. Kovach; nadzorniki: Louis Shuster, Silverster Urbančič in Emerik Korlan. Zastavonoša Joseph W. Kovach. Zastopnika za SND na 80. St. Jos. W. Kovach in John Krofi, zastopnik za SND Maple Hgts., Louis Simončič, zastopnik za atletiko in booster Club: Joseph W. Kovach in Ralph Godec; zdravniki: Dr. Anthony J. Perko, Dr. A. Skur, dr. J. Folin, dr. Val. Meršol in dr. J. Jelencic. Društvo zbora vsako drugo nedeljo v mesecu ob eni popoldne v SND na 80. cesti. Sprejema članstvo od rojstva do 60 let starosti. Bolniški assessment 65c na mesec in plačuje \$7,00 bolniške podpore na teden, če je član bolan pet dni ali več. Rojaki in Newburgh, pristopite v društvo sv. Lovrenca.

DRUŠTVO SV. ANE ST. 150 KSKJ

Duhovni vodja Rt. Rev. J. J. O an, predsednica Josephine Mulh, dopredsednica Frances Lindic, tajnica Josephine Winter, 3559 E. 80 St.; blagajničarka Antonija Debeljak; zapisnikarica Agnes Zagar. — Nadzornice: Frances Adler, Helen Krofi in Anna Zibkowski; zastopniki za SND na 80. St. Frances Lindic in Mary Filipovic; za SND na Maple Heights, Anna Kresevic, istopnici za Ohio KSKJ Boosters: mladinsko dejavno t Josephine Winter in Alice Arko; za Federacijo Frances Lindic in Josephine Winter. Zdravniki: dr. Perko, dr. Skur in dr. J. Folin. Seje so vsako nedeljo v mesecu ob eni uri popoldne v SND na 80. cesti.

DRUŠTVO SV. MARJE MAGDALENE, ST. 162 KSKJ

Sprejema članice od 16 do 60 let. Tudi najnovejši smrtninske certifikate od \$250 do \$5,000; bolniška podpore je \$7 ali \$14 tedensko. V mladinski oddelek se sprejema otroci od rojstva pa po 16 let. Odbor za leto 1957 sledeč: Duhovni vodja Rev. Louis Baznik, preds. Marjanca Kuhar, podpreds. Mary Ottonar, taj. Maria Hochevar, 2124 Miller Ave., tel. IV 1-0728; blagajn. Frances Macerol, Zapisnikarica Pauline Stampfel. Nadzornice: Fran. Novak, Josephine Ambrosic in Pauline Stampfel. Rediteljica Julia Slogar. Zastop. za ženske in mladinske aktivnosti: Frances Nemanich. Zastopnice za Ohio KSKJ Dan: Marjanca Kuhar, Dorothy Strniša, Mary Ottonar, Frances Macerol. Zdravniki: Vsi slovenski zdravniki. Seje se vršijo vsak prvi ponedeljek v mesecu v šoli sv. Vida soba št. 4 ob 7:00 zve. Assessment se pobira vsak tretji ponedeljek od 6 do 7 ure in vsakega 25. v mesecu od 6 do 8 ure v ravno istem prostoru.

DRUŠTVO SV. JOZEFA ST. 169 KSKJ

Duhovni vodja Rev. Matt Jager, predsednik John Habat, podpredsednik Charles Pedzirt, fin. tajnik Joseph Ferra, 444 E. 152 St.,

Ravno šestnajst let je minilo — začel je šepetajoč — ko sem vzela tvojo mater, daljšo Alonzo soročnico in odprl to krčmo. Kaj mi je povedati o tvoji materi? Bila je redka ženska, kakeršnih ne polije Bog na zemljo slednji dan. Slednjega je očarala, kdor jo je poznal. Bila je jedna prvih portugalskih krasotic. Njen pogled je vnel kri v vsakem Lizboncu!

(Dalje prihodnjič.)

zapisnikarica Tončka Repič; nadzornice: Amalia Novak, Mary Mahto, Jennie Kosir; vratarica Jennie Koren. Seje se vršijo vsak drugi tork v mesecu ob 7 uri zvečer v Slov. domu na Holmes Ave.

PODRUŽNICA ST. 14 SZZ

Duhovni vodja Rev. A. L. Bombach, predsednica Amalia Legat, dopredsednica Mary Strazisar, tajnica Mrs. Pauline Cesar, 20975 Arbor Ave., IV 1-5764; blagajničarka Mary Iskra; zapisnikarica Antonia Sustar; nadzornice: Frances Globokar, Anna Mihelick, Anna Perko. Zastopnice za Klub društva AJC: Josie Cebuly, Josephine in Blatnik. Seje se vršijo vsak prvi tork v mesecu v AJC na Recher Ave. ob 7:30 zvečer.

PODRUŽNICA ST. 15 SZZ

Duhovni vodja Rt. Rev. J. J. Oman, predsednica Frances Lindic, dopredsednica Helen Mirtell, tajn. Frances Novak, 3552 E. 80 St., DI 1-3515; blagajničarka Rose Rodič, zapisnikarica Mary Filipovic. Nadzornice: Veronica Skufca, Jennie Zupancic in Angela Strazar. Zastavonošinja Angela Strazar. Rediteljica Jennie Barle. Zastopnici za SND Rose Votovec in Mary Hrovat. Poročevalka: Helen Mirtell. Zastopniki za Ohio Zvezo: Mary Filipovic, Frances Novak. Seje so vsako drugo sredo v mesecu ob 7:30 zvečer v SND na 80. cesti.

PODRUŽNICA ST. 25 SZZ

Duhovni vodja Rev. Louis B. Baznik, preds. Pauline Stampfel, dopredsednica Frances Russ, tajnica in blagajničarka Mary Ottonar, 1110 E. 66, tel. HE 1-6933; zapisnikarica Dorothy Strniša, rediteljica Pauline Zigmant. Nadzorni odbor: Angela Virant, Antonia Mihevc in Julia Slogar. Seje se vršijo vsaki drugi ponedeljek v mesecu v šoli sv. Vida. Članice sprejemamo v mladinski oddelek takoj od rojstva, v odrasli oddelek pa 14 do 55 leta starosti. Assessment se pobira v šoli tudi 25. v mesecu.

PODRUŽNICA ST. 32 SZZ

Duhovni vodja Rev. A. Bombach, predsednica Terezija Potokar, dopredsednica Mary Drobnic, tajnica Theresa Popovic, 24631 Glenforest Rd., RE 1-0562; blag. Barbara Baron. Zapisnikarica Frances Perme. Redit. Frances Sokach. Nadzorni odbor: Ann Cooke, Anna Chinchar. Seje se vršijo vsak prvi tork v mesecu v dvorani sv. Kristine.

PODRUŽNICA ST. 41 SZZ

Duhovni vodja Rev. Mattia Jager, predsednica Rose Pujzdar, dopredsednica Mary Markel, tajnica Ella S. arin, 17814 Dillewood Rd., tel. IV 1-6248; blagajničarka M. Debevec, zapisnikarica Anna Rebol. Nadzornice: Mary Cerjak, Rose Strumble in Nellie Pintar. Zastopnica za SDD Mary Markel. Seje se vršijo vsak prvi tork v mesecu v Slovenskem delavskem domu na Waterloo Rd. soba št. 3.

PODRUŽNICA ST. 47 SZZ

Duhovni vodja Msgr. J. J. Oman, predsednica Terezija Bizjak, dopreds. Louise Kastelec, tajnica Jennie Pugely, 10724 Plymouth Ave., Garfield Hts., O., LU 1-4230; blagajničarka Antonija Dolinar, zapisnikarica Helen Tomazic, nadzornice Antonia Brne, Rose Ergoc in Anne Kresevic, zastavonoša Eva Obzolt, zastopnice za S. N. D. na E. 80th St., so Terezija Bizjak, Antonia Dolinar. Za SND v Maple Heights, Stanley Ave.: Anna Kresevic, Jennie Pugely. Seje so vsak drugi mesec na četrto nedeljo v mesecu ob 2:00 na 8601 Vineyard Ave.

Slovenska Dobrodelna Zveza

DR. SLOVENEK ST. 1 SDZ

Predsednik C. Vrtovec, dopredsednik Matt Modic, tajnik Joe L. Zab, 13368 Lake Shore Blvd., tel. MU 1-2703, blagajnik Frank Penca. Zapisnikar Frank Kacar. Seje so vsako 2. nedeljo v mesecu ob 9:30 z. v SND na St. Clair Ave.

DRUŠTVO SV. ANE, ST. 4 SDZ

Predsednica Jennie Stanonik, dopredsednica Angela Kofal, tajnica Jennie Suvak, 4208 Bluestone Rd., So. Euclid 21, Ohio; tel. EV 2-5277, blagajničarka Josephine Oražen-Ambrozic, zapisnikarica Angela Virant. Nadzornice: Rose L. Erste, Rose Hoffert in Marie T. lic. Rediteljica Antonija Mihevc. Mladinski aktivnosti: Angela Kofal. Seje se vršijo vsako drugo sredo v mesecu ob 9 uri zjutraj v SND, soba št. 3 (staro poslopje) na St. Clair Ave.

DRUŠTVO NAPREDNI SLOVENCI ST. 5 SDZ

Predsednik Thomas Kraich, taj. Matt Debevec, 24151 Yosemite Dr., IV 1-2048; blag. Thomas Kraich, zapisnikar Frank A. Turek. Nadzorni odbor: Ladi Debevec, Frank Stefe in Srečko Erzen. Društvo zbora vsako tretjo nedeljo v mesecu ob 9 uri zjutraj v SND, soba št. 3 (staro poslopje) na St. Clair Ave.

SLOVENSKI DOM, ST. 6 SDZ

Predsednica Molly Lesat, dopredsednica Rose Ule, tajnica Albina Vesel, 877 E. 185 St., tel. IV 1-0319; blagajničarka Jennie Hrvatin. Zapisnikarica: Anne Cecelic. Nadzorni odbor: Frances Stupica in Louise Cecelic. Zastopniki za Dom: Anton Hrvatin, Jennie Hrvatin. Zdravniki: Dr. Skur in vsi ostali slovenski zdravniki. Seje se vršijo

tretji petek v mesecu v Slovenskem društvenem domu, 20713 Recher Ave. ob 8:00 uri zvečer.

DR. GLAS CLEVELANDSKIH DELAVCEV ST. 9 SDZ

PPredsednik Louis Erste, dopredsednik Joseph Lausin, tajnik Andrew Champa, 1084 E. 74 St., EX 1-2915, blag. John Borsio, zapisnikar Joseph Ponikvar, nadzorniki: Frank Ahlin, Dan Chesnik, John Rutar, vratar Anton Zadnik. Zastopnik za klub društev SND: Frank Cesnik. Za mlad. dejavnost: John Rutar. Zdravniki: vsi slovenski. Seje so vsako 1. nedeljo v mesecu v sobi št. 3 starega poslopja SND na St. Clair Ave. ob 9 dop.

DANICA ST. 11 SDZ

Predsednica Josephine Centa, dopredsednica Pauline Stampfel, tajnica in blagajničarka Frances Kocich, 6522 Schaefer Ave., UT 1-4679; zapisnikarica Frances Zakrajšek, nadzornice: Josephine Levstik, Pauline Stampfel, Mary Pinculic. Društveni zdravniki vsi slovenski. Seje se vršijo vsaki drugi tork v mesecu ob 8 zvečer v Slov. narodnem domu, staro poslopje št. 3.

DR. RIBNICA ST. 12 SDZ

Predsednik Andrew Sadar, 6811 Bonna Ave., dopredsednik Frank Wirant, tajnik Joseph Ban, 1201 E. 168 St., IV 1-2246, zapisnikar Anton Tavžel, blagajnik Anton Debeljak, nadzorni odbor: Frank Debeljak, Louis Mrhar in Frank Lunder. Za pregled vsi slov. zdravniki, zastopnik za Klub društev SND in za konferenco Frank Wirant, za Slov. nar. čitalnico Louis Mrhar, zastopniki za AJC v Euclid, O. John Komatar in Joseph Perko. Seje so vsaki drugi petek v mesecu ob pol osi v sobi št. 4 SND na St. Clair Ave.

DRUŠTVO CLEVELANDSKI SLOVENCI ST. 14 SDZ

Predsednik Mike Vidmar, dopredsednik Frank Brancelj, tajnik blagajnik Frank Brinovec, 5609 Bonna Ave., tel. EN 1-2061; zapisnikar Matthew Penko. Nadzorni odbor: August De Fraine, Frank Majer, Jennie Shray; vratar Anton Pevec. Zastopnik za klub društev S. N. D.: Mike Vidmar. Zastopnik za delniško konferenco SND John Susnik. Društveni zdravniki so vsi slovenski zdravniki. Seje se vršijo vsako drugo nedeljo v mesecu ob 9:30 dopoldne v SND na St. Clair Ave., v starem poslopiu zgoraj.

DRUŠTVO SV. CIRILA IN METODA, ST. 18 SDZ

Predsednik Joseph Kalčič, dopredsednik John Zagorac; tajnik in blagajnik Frank Merhar, 1021 E. 185 St., IV 1-1334; zapisnikar Anton Strniša, 1273 Norwood Rd.; nadzorniki Marie Jean Golder, Anton Levstik in D. Germanovic; vratar John Adamic, zastopnik SND Ignac Verbie; društveni zdravniki so vsi slovenski zdravniki stanujoči v Clevelandu. Seje se vršijo vsaki tretji petek v mesecu ob 7:30 zvečer v SND staro poslopje št. 4.

DRUŠTVO BLEJ ST. 20 SDZ

Predsednik Frank Arnshek, dopredsednik Anton Pelko, tajnica Anna Mae Mannion, 10012 Anderson Ave., DI 1-6136, blag. Apolonia Kic, zapis. Jakob Resnik, nadzorniki Andy Tumbi, John Krofi, Lillian Pelko; zastopnika za SND na E. 80th St.: Anton Skufca in Apolonia Kic; zdravniki dr. A. Perko, dr. J. Folin in dr. A. Skur. Seje so vsako tretjo nedeljo v mesecu v SND na E. 80 St. ob eni popoldne.

COLLINWOODSKE SLOVENKE ST. 22 SDZ

Predsednica Mrs. Stefi Koncilja, dopredsednica Mrs. Frances Kromar, finanč. tajnica in blagajničarka Rose Mickovic 19612 Cherokee Ave., IV 6-0462; zapisnikarica Mrs.

Se priporočamo

ZA POPRAVITI ALI STAVITI NOVO STREHO ALI ZLEBOVE. VRŠIMO VSA V KLEPARKO STROKO SPADAJOČA DELA. NAŠE DELO JE POZNANO IN ZANESLJIVO.

FRANK KURE

Laheo pisate na ta naslov:

R. F. D. No. 1, Route 44, Newbury, Ohio
Pokličite telefonično: JORDAN 4-5503

V blag spomin

DEVETE OBLETNICE
SMRTI PREDRAGEGA
SOPROGA IN OČETA

Anton Chandek

ki je preminul 2. avg. 1950

Kako smo srčno Te ljubili, bil si največji naš zaklad. Prezgodaj smo Te izgubili, bilo je konec naših nad.

TVOJA ZALUJOCA DRUZINA

Cleveland, Ohio, 3. avgusta 1959.

Mary Cernigoj, nadzorniki: Rose Simenc, Jack Simenc in Gertrude Bokal. Zastavonošinja Mrs. Mary Malovrh; zdravniki: dr. A. Skur in dr. V. Opaskar. Seje so vsako 2. sredo v mesecu ob 7:30 zvečer v Slovenskem domu na Holmes Ave. v spod. dvorani.

DR. KRALJICA MIRU ST. 24 SDZ

Predsednica Agnes Zagar, dopredsednica Mary Filipovic, tajnica Alice Arko, 7816 Union Ave., DI 1-7540, blagajničarka Agnes Zagar, zapisnikarica Mary Filipovic, nadzornice: Josephine Winter, Angela Gregoric, Veronica Skufca. Seje so vsak tretji sredo v mesecu ob 7:30 v Slov. nar. domu na E. 80 St.

DRUŠTVO SV. CECILIE ST. 37 SDZ

Predsednica Nettie Zarnick, dopredsednica Anna Zalar, tajnica Louise Paks, 1643 Crest Rd. Zone 21, EV 2-1319, blagajn. Cecilia Znidarsic, zapisnikarica Fanny Majer. Nadzorni odbor: Mary Ottonar, Emma Tofant in Dorothy Strniša. Vsi slovenski zdravniki. Seje se vršijo vsako drugo sredo v mesecu ob 8:00 zvečer v SND na St. Clair Ave. soba št. 4 staro poslopje.

DR. NAŠ DOM ST. 50 SDZ

Predsednik Stanley Pervanje, dopredsednik Frank Stemberger, tajnica Jennie Pugely, 10724 Plymouth Ave., Garfield Heights, tel. LU 1-4230, blagajničarka Antonia Dolinar, zapisnikarica Theresa Pilak, nadzorni odbor: preds. Frank Ziberna, Helen Tomazic, Terezija Bizjak, za tavonoša Stanley Pervanje in Frank Stemberger, zastopniki za SND na 80 St. Stanley Pervanje in Frank Stemberger, za SDD na Prince Ave. Frank Stemberger. Seje se vršijo vsako tretjo soboto v mesecu ob 7:30 zvečer na 8601 Vineyard Ave.

V blag spomin
SEDEMANJSTE OBLETNICE SMRTI
NAŠEGA LJUBLJENEGA
SINA IN BRATA

Pvt. John Speh

ki je končal pot svojega življenja na
bojnem polju dne 2. avg. 1942

Bridka smrt Te je vzela, ko služil domovini si zvesto. Med srečnimi se zdaj nahajaš, kjer ni trpljenja ne gorja.

Ljubi sin in brat predragi, spomin v naših srcih je ostal, v miru božjem zdaj počivaj, in prosi tam Boga za nas.

Zalujoci ostali:
JOHANA SPEH, mati
BRATJE IN SESTRE

Cleveland, Ohio, 3. avgusta 1959.